

Antagning till högre utbildning vårterminen 2021

Statistik i samband med första urvalet

Antagning till högre utbildning vårterminen 2021

Statistik i samband med första urvalet

Torbjörn Lindquist

Universitets- och högskolerådet 2020

Avdelningen för Analys, främjande och tillträdesfrågor

Diarienummer 1.1.1-00005-2020

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Sammanfattning	4
Rapportens upplägg	5
Antal sökande till våren 2021	6
Sökande per lärosäte.....	11
Sökande till sex grupper av yrkesutbildningar	15
Sökande till lärar- och förskolläraryrkesutbildningar våren 2021	19
Sökande till grundläraryrkesutbildningar	24
Sökande till ämnesläraryrkesutbildningar	29
Sökande per urvalsgrupp	34
Utbildningsutbudet våren 2021	42
Kurser och program.....	42
Kurser och program per lärosäte	44
Kurser och program per sex grupper av yrkesutbildningar.....	46
Bilaga 1: Begrepp	48
Bilaga 2: Beskrivning av de data som analyserats	51

Sammanfattning

Den ökade efterfrågan på högskoleutbildning sommaren och hösten 2020, främst som följd av pandemin, fortsätter våren 2021. Antalet sökande har ökat med 12 procent jämfört med våren 2020. Totalt sett var det 289 100 personer som sökte en eller flera utbildningar vid första urvalet i den nationella antagningsomgången vt 2021, att jämföra med 258 100 personer vt 2020. Det var också 14 procent fler behöriga sökande vt 2021 än vt 2020, 261 800 personer jämfört med 230 400.

Antalet antagna var också högre vt 2021 än vt 2020, 206 442 jämfört med 187 548, vilket är en ökning med 10 procent. Trots fler antagna var det en lägre andel av de behöriga sökande som fick ett erbjudande om en utbildningsplats vt 2021 (79 procent) än vt 2020 (81 procent). Det är ett tecken på att konkurrensen är något större vt 2021 än vt 2020.

När det gäller sökande uppdelat på ålder framgår att sökande 19 år eller yngre är fler vt 2021 än vt 2020 (upp 13 procent). Även antalet sökande 20-åringar ökade påtagligt, med 29 procent. Hela gruppen sökande 20–24 år ökade med 12 procent och det gjorde också gruppen sökande 25 år eller äldre.

Det är också fler behöriga sökande till större yrkesutbildningar. Uppgången är 15 procent till lärarutbildningar, 29 procent till sjuksköterskeutbildningar, 1 procent till läkarutbildningar och 22 procent till socionomutbildningar. Det är även öknings till högskoleingenjörs- och civilingenjörsutbildningar.

När det gäller lärarutbildningar har antalet antagna ökat jämfört med vt 2020. Det gäller samtliga kategorier av lärarutbildningar. Sammantaget till samtliga lärarutbildningar har antalet antagna ökat med 7 procent.

Det är också fler behöriga sökande i de olika urvalsgrupperna. Särskilt stor är ökningen i urvalsgruppen HP för sökande med ett högskoleprovsresultat, som var 33 procent fler vt 2021 än vt 2020. Det beror på att giltighetstiden för ett provresultat förlängdes från 5 till 8 år senhösten 2020, vilket främst gynnat äldre sökande.

Det här är några av de resultat som presenteras i rapporten. I rapporten går det också att läsa mer i detalj om ansökningsläget och förändringar av utbildningsutbudet.

Rapportens upplägg

I 2020 års regleringsbrev för Universitets- och högskolerådet (UHR) är det angivet att myndigheten ska lämna en redovisning till Utbildningsdepartementet om utfallet av sökande till högre utbildning i den nationella antagningsomgången vårterminen 2021 (vt 2021). Rapporten beskriver ansökningsläget i samband med första urvalet till vt 2021, jämfört med till vårterminen 2020 (vt 2020).

Rapporten redovisar statistik om individer och utbildningar. Statistiken om individer beskriver antagningen utifrån de sökande; hur många som anmält sig till program respektive kurser, hur många som är behöriga till de utbildningar de anmält sig till, hur många som antagits och hur många som reservplacerats. Statistiken om utbildningar beskriver antagningen utifrån de utbildningsalternativ som finns att söka: hur många av utbildningsalternativen som har behöriga sökande och hur många utbildningsalternativ som det råder konkurrens till.

Några program som leder till yrkesexamina redovisas mera i detalj och ansökningsläget när det gäller lärar- och förskollärarytbildningen redovisas särskilt detaljerat.

Utfallet för de olika urvalsgrupperna för betyg och högskoleprovet presenteras också. Såväl antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i respektive urvalsgrupp, som antalet sökande, antagna och reservplacerade till några program som leder till yrkesexamina redovisas.

I de presenterade resultaten av antagningsomgångarna vt 2020 och vt 2021 ingår inte inställda utbildningar, det vill säga utbildningar som ställts in mellan att antagningsomgången öppnade och fram till första urvalet. Sena anmälningar är inkluderade, det vill säga anmälningar som inkommit efter midnatt sista anmälningdagen.

I bilaga 1 definieras de begrepp som används i redovisningen av antagningsstatistik i denna rapport. En särskild beskrivning av den statistik som analyserats i rapporten och av hur den tagits ut ur antagningssystemet finns i bilaga 2.

Antal sökande till våren 2021

Totalt sett var det 289 100 personer som sökte en eller flera utbildningar vid första urvalet i den nationella antagningsomgången vt 2021, att jämföra med 258 100 personer vt 2020. Det motsvarar en ökning på 12 procent.

Antalet behöriga sökande vt 2021 var 261 807 personer och 230 430 personer vt 2020, vilket motsvarar en ökning med 14 procent. Andelen behöriga sökande av totala antalet sökande har därmed ökat, från 89,3 procent vt 2020 till 90,6 procent vt 2021. Antalet obehöriga sökande var 27 298 vt 2021 och 27 666 vt 2020, vilket motsvarar en minskning med 1,3 procent.

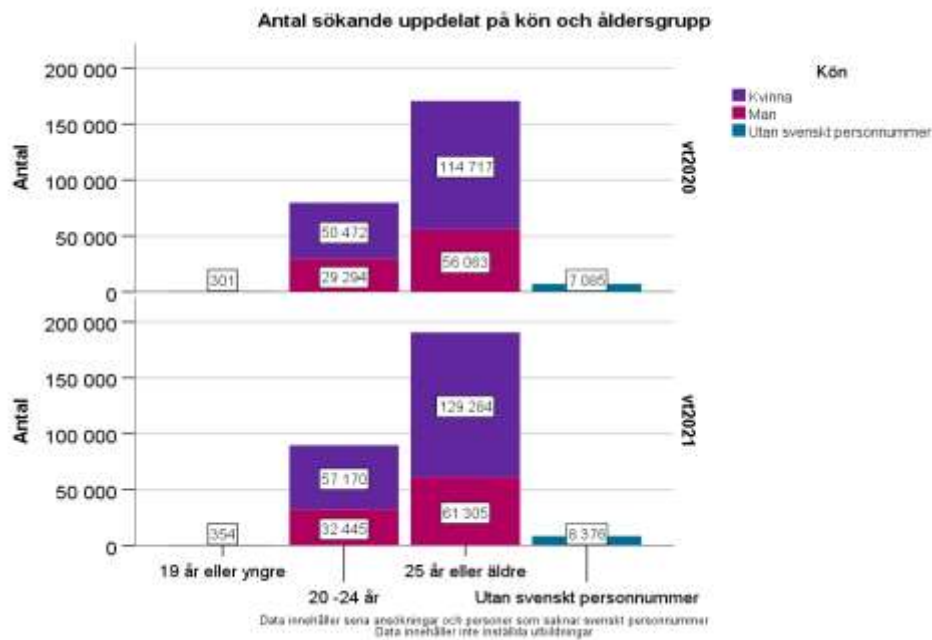
Antalet antagna var högre vt 2021 än vt 2020, 206 442 jämfört med 187 548, vilket är en ökning med 10 procent. Antalet antagna till sitt förstahandsval vt 2021 var 141 543 personer och vt 2020 132 499, vilket motsvarar en ökning med 7 procent.

Antalet reservplacerade har ökat, från 99 385 vid första urvalet vt 2020 till 126 525 vid första urvalet vt 2021, vilket är en ökning med 27 procent. Antalet behöriga personer som inte antogs till något av sina sökta utbildningsalternativ utan enbart är reservplacerade, ökade från 42 878 personer vid första urvalet vt 2020 till 55 364 personer vt 2021, vilket är en ökning med 29 procent.

Sammanfattningsvis har drygt 79 procent av alla behöriga sökande erbjudits en utbildningsplats vt 2021 jämfört med drygt 81 procent vt 2020, vilket tyder på att konkurrensen är större nu, trots att fler har kunnat antas.

Antalet sökande kvinnor har ökat med 13 procent och antalet sökande män med 10 procent. Könsfördelningen har därmed förskjutits något ytterligare mot kvinnor mellan vt 2020 och vt 2021, från 64 till 65 procent kvinnor och från 33 till 32 procent män medan de utan svenskt personnummer var 3 procent vid båda tillfällena (figur 1).

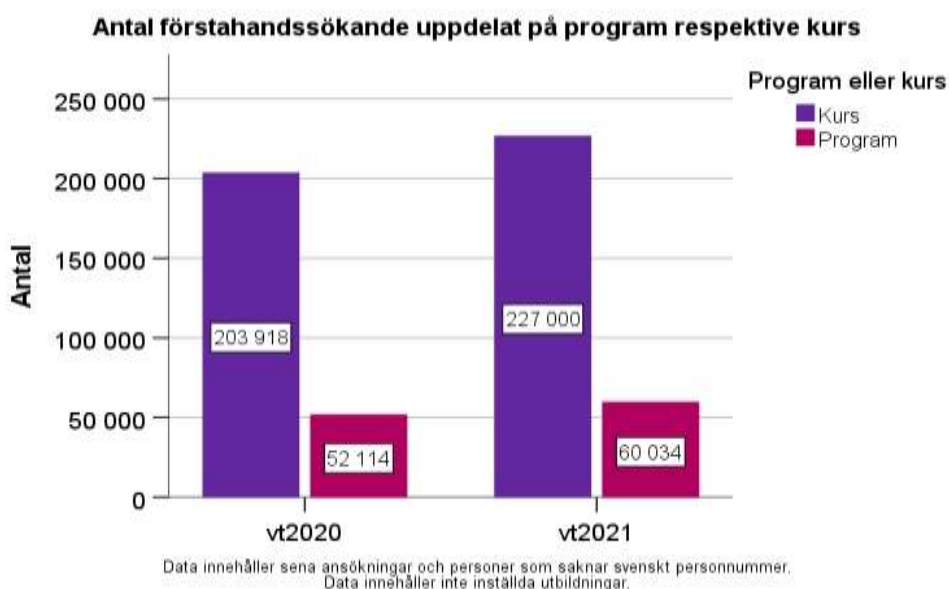
Figur 1.

När det gäller sökande uppdelat på ålder framgår att sökande 19 år eller yngre är fler vt 2021 än vt 2020 (upp 13 procent). Även antalet sökande 20-åringar ökade påtagligt, med 29 procent, som följd av både större årskullar och en försämrad arbetsmarknad på grund av pandemin. Hela gruppen sökande 20-24 år ökade med 12 procent och det gjorde också gruppen sökande 25 år eller äldre.

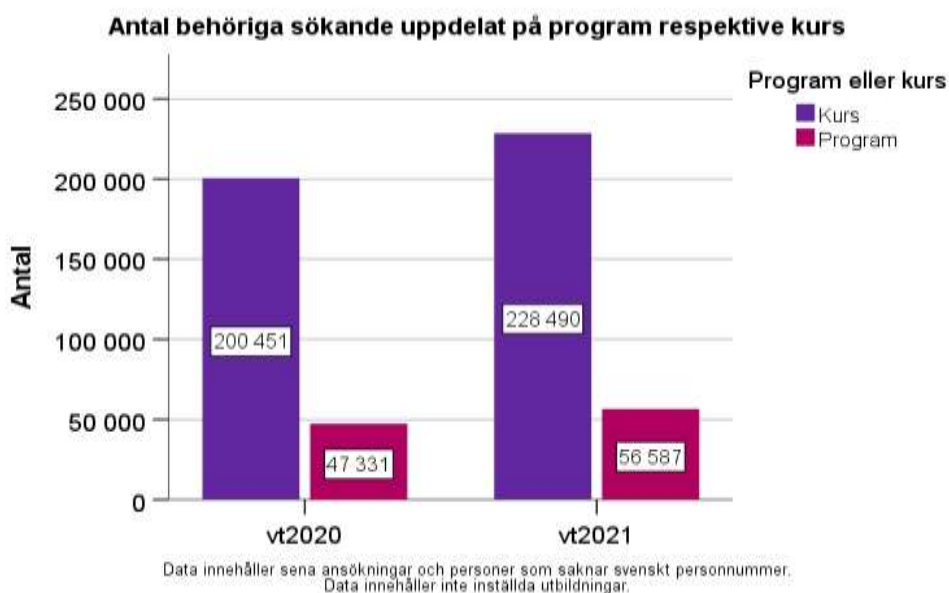
Antalet förstahandssökande till kurser har ökat med 11 procent, och till program med 15 procent. Därför har även fördelningen av förstahandssökande till kurser respektive program förskjutits något till program, från 20,4 till 20,9 procent, mellan vt 2020 och vt 2021 (figur 2).

Figur 2.

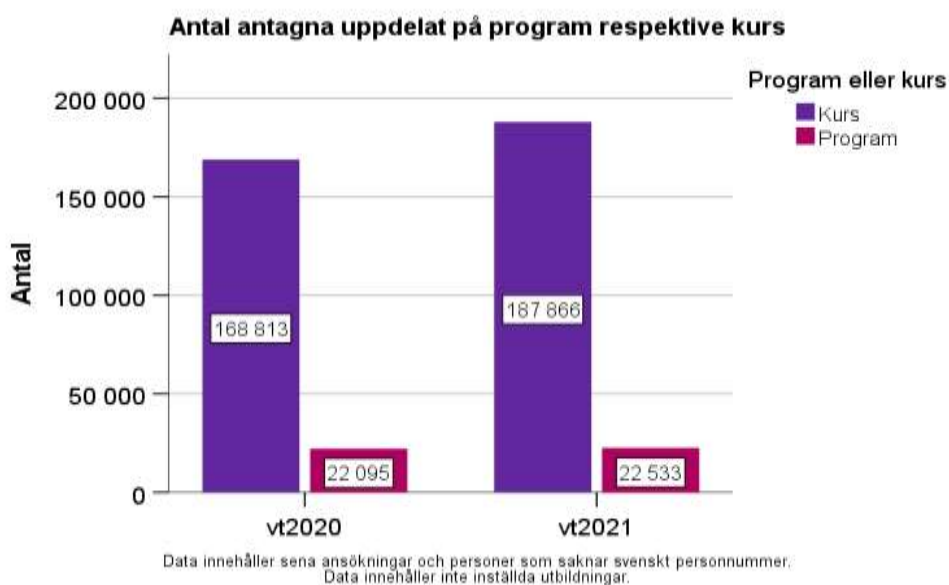
Både antalet behöriga sökande till program och till kurser ökade vt 2021 jämfört med vt 2020 med 14 respektive 20 procent. Fördelningen mellan program och kurser har förskjutits: program ökade från 19,1 procent vt 2020 till 19,8 procent vt 2021, medan kurser minskade från 80,9 till 80,2 procent (figur 3).

Figur 3.

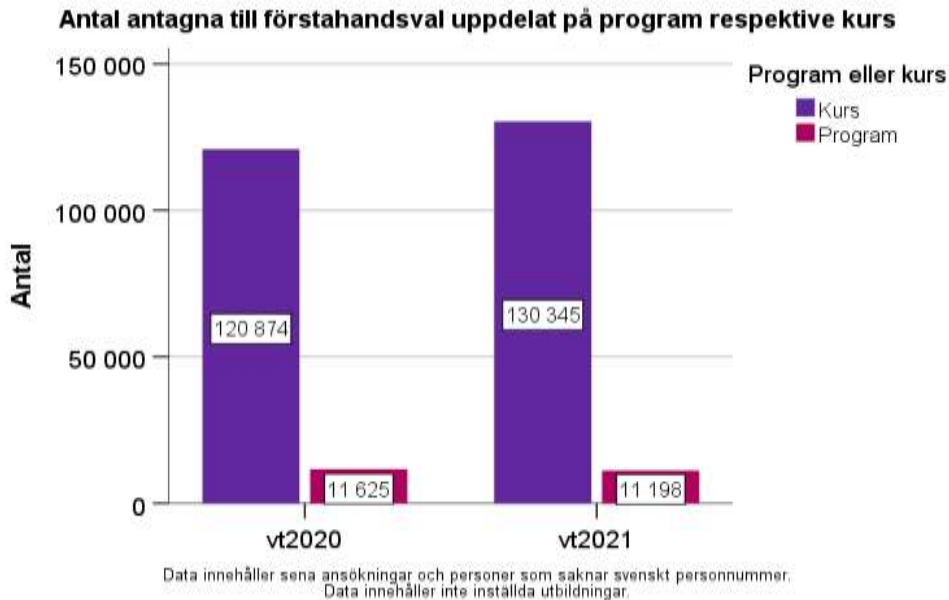
Även antalet antagna har ökat, både till kurser och till program, med 11 respektive 2 procent (figur 4).

Figur 4.

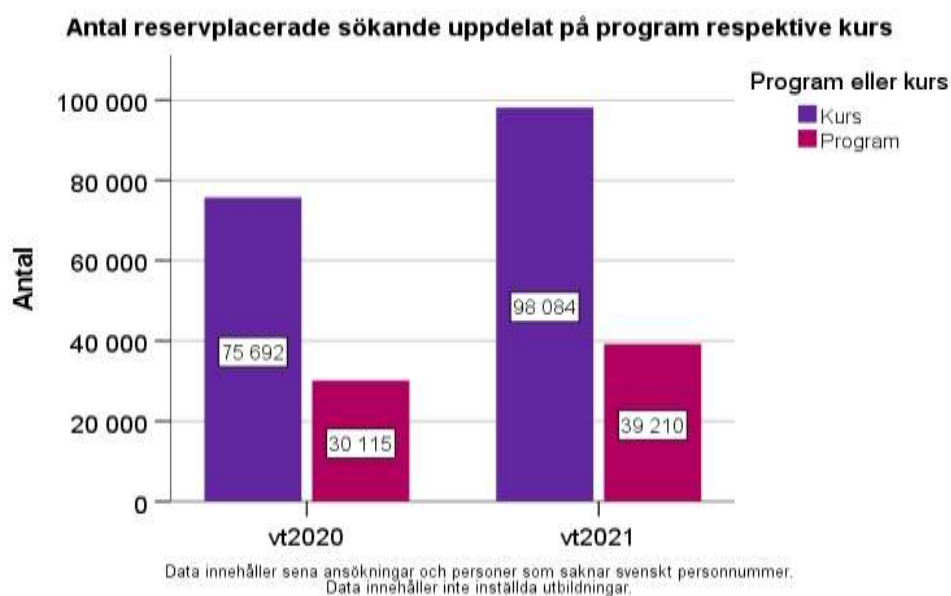
Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsval har relativt sett ökat mindre än totala antalet antagna, vilket innebär att en lägre andel av de sökande antogs till sitt förstahandsval vt 2021 än vt 2020, 67,3 procent jämfört med 69,4 procent. Det indikerar att konkurrensen var hårdare vt 2021 än vt 2020 (figur 5).

Figur 5.

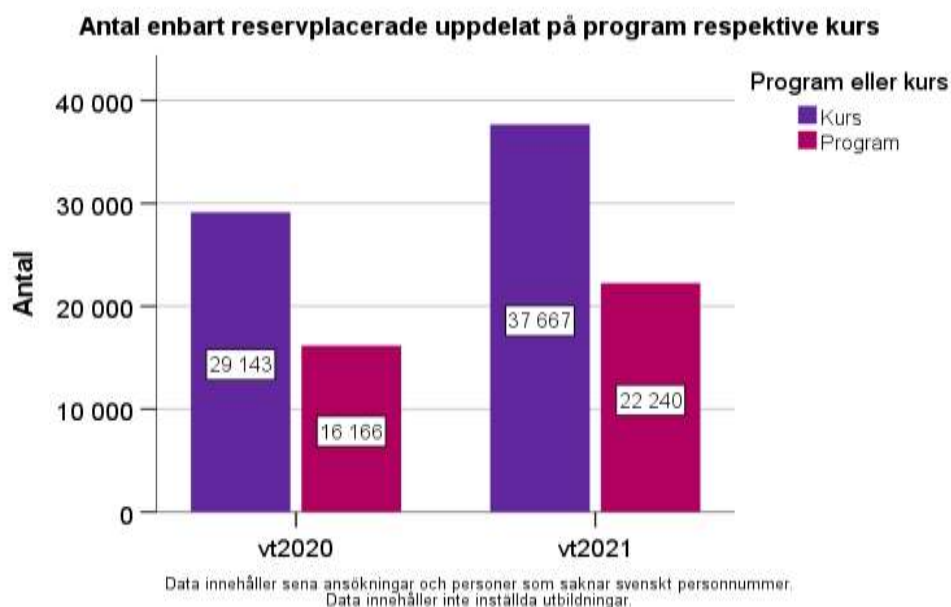
Det var också fler som var reservplacerade vt 2021 än vt 2020. Antalet reservplacerade ökade med 30 procent på både kurser och program (figur 6).

Figur 6.

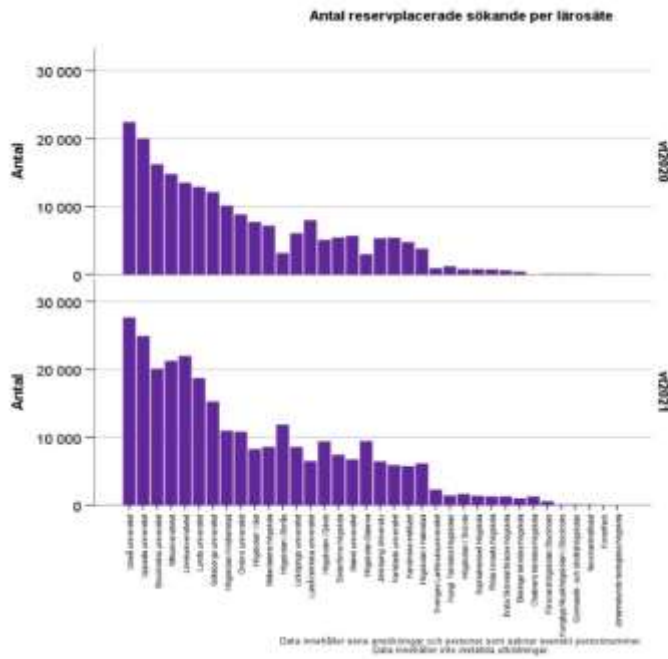

Antalet enbart reservplacerade ökade också till både kurser och program vt 2021, jämfört med vt 2020, med 29 respektive 38 procent (figur 7). Samtidigt som fler antogs var det alltså fler som var reservplacerade, vilket ger en splittrad bild av balansen mellan efterfrågan och utbudet av utbildningar.

Figur 7.

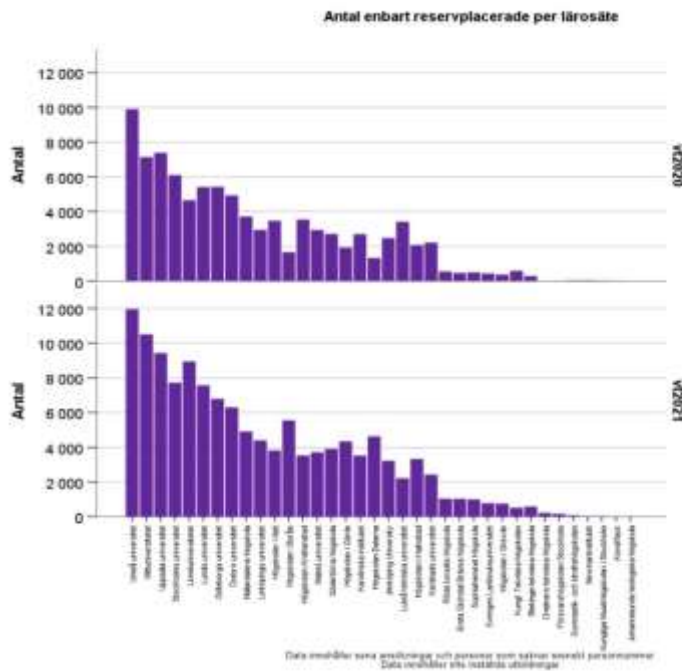

Figur 12.

Flest sökande vt 2021 som inte antagits till något av sina sökalternativ utan enbart reservplacerats har Mittuniversitetet följt av Linnéuniversitetet, Stockholms universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet och Högskolan i Borås. Den största absoluta minskningen har Luleå tekniska universitet och den största absoluta ökningen har Linnéuniversitetet jämfört med vt 2020 (figur 13).

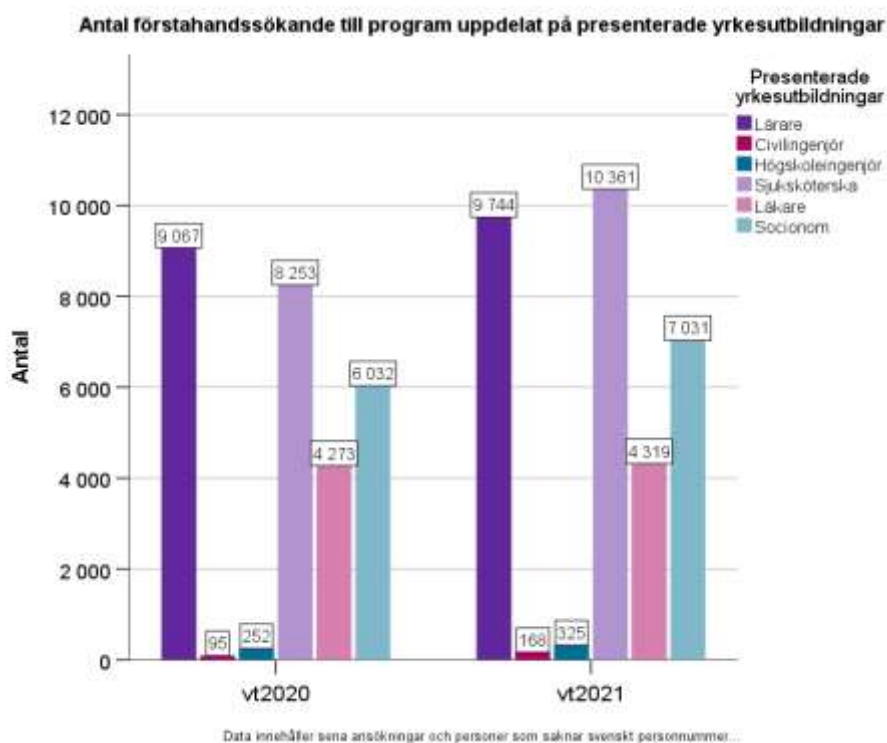
Figur 13.

Sökande till sex grupper av yrkesutbildningar

Här redovisas antalet sökande vid första urvalet till vt 2020 och vt 2021 till de utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, däribland lärar- och förskolläraryrkesutbildningar. Antalet förstahandssökande till respektive utbildning som leder till yrkesexamen har ökat i samtliga fall (figur 14).

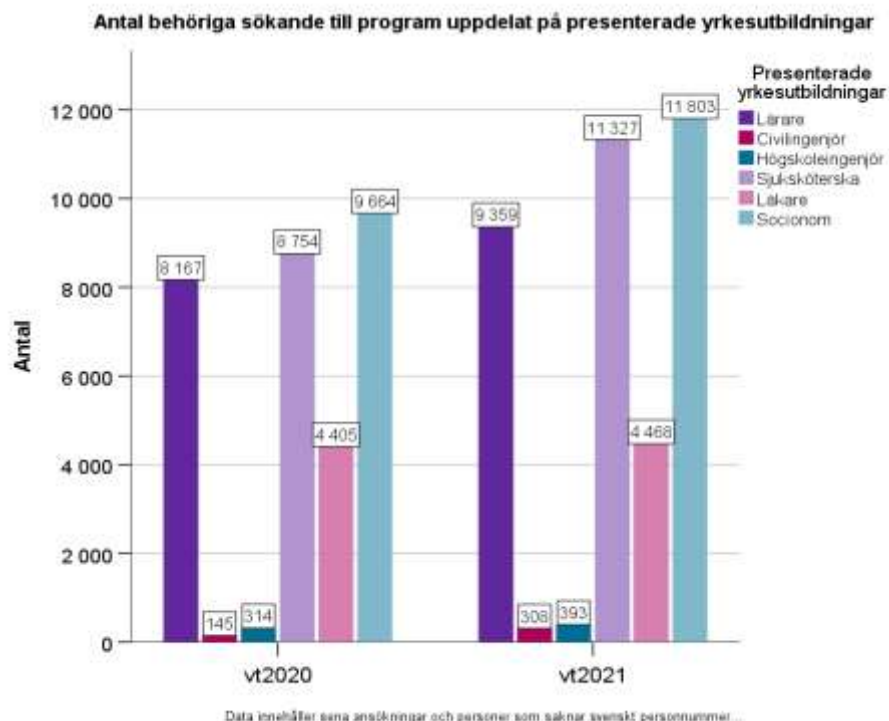
Figur 14.

Ökningen av förstahandssökande är 7 procent eller nära 680 till lärarutbildningar, 26 procent eller drygt 2 100 till sjuksköterskeutbildningar, 1 procent eller knappt 50 till läkarutbildningar och 17 procent eller nära 1 000 till socionomutbildningar i jämförelse med vt 2020. Det är även öknings- till högskoleingenjör- och civilingenjörutbildningar, men det rör sig om låga antal då det är få sådana utbildningar som startar på våren.

Även antalet behöriga sökande har ökat till samtliga av de presenterade grupperna av yrkesutbildningar vid första urvalet vt 2021 jämfört med vt 2020. Uppgången är 15 procent till lärarutbildningar, 29 procent till sjuksköterskeutbildningar, 1 procent till läkarutbildningar och 22 procent till socionomutbildningar. Det är även ökning av behöriga sökande till högskoleingenjör- och civilingenjörutbildningar, men det rör sig om låga antal då det är få sådana utbildningar som startar på våren (figur 15).

Figur 15.

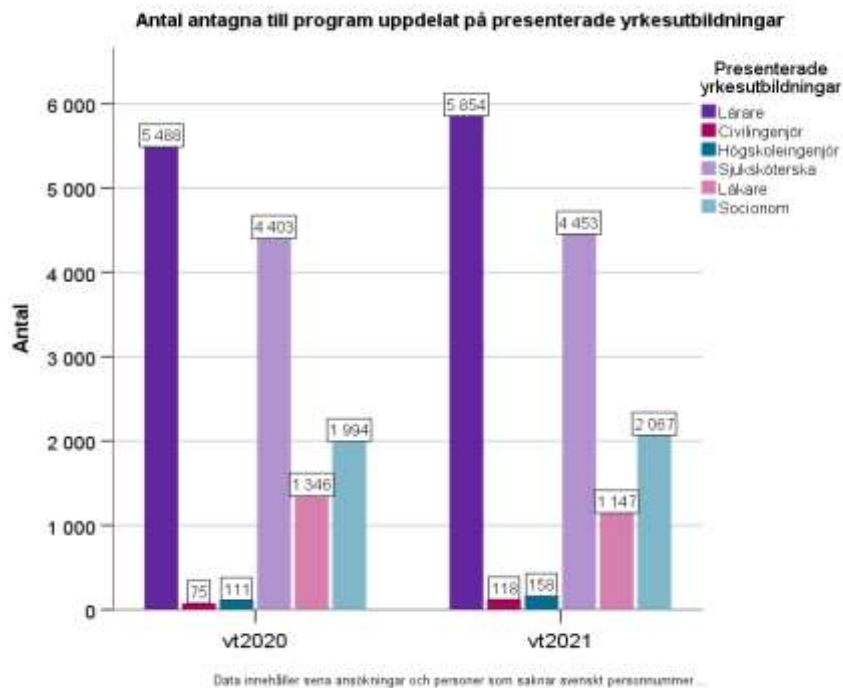

Det är fler antagna till samtliga av de presenterade grupperna av yrkesutbildningar utom till läkarutbildningar. Till lärarutbildningar är det 7 procent fler antagna, till sjuksköterskeutbildningar 1 procent fler och till socionomutbildningar 4 procent fler. Det är stora procentuella ökning av antalet antagna till högskoleingenjör- och civilingenjörutbildningar (42 respektive 57 procent), men det rör sig om låga antal (figur 16).

Nedgången av antalet antagna till läkarutbildningar hänger samman med att vissa lärosäten, bland andra Karolinska institutet och Linköpings universitet, minskat överintaget till dessa vt 2021¹.

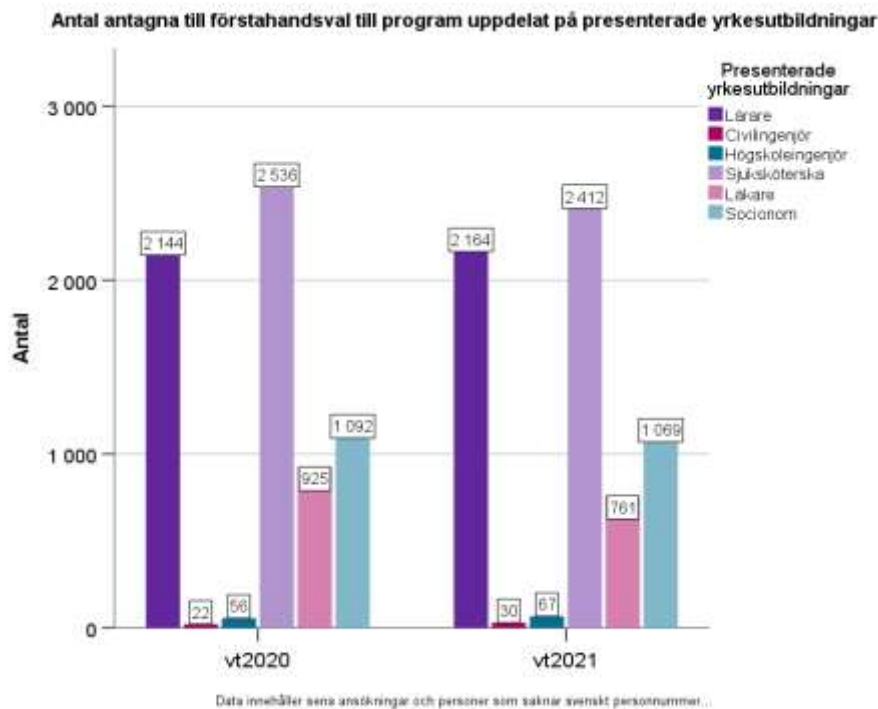
¹ Av erfarenhet vet lärosäten att inte alla antagna till vissa utbildningar kommer att börja studera. Därför görs ett s.k. överintag. Det innebär att ett lärosäte till en utbildning antar fler sökande än det finns plats för. Då får så många sökande som möjligt erbjudande om plats så tidigt som möjligt, samtidigt som överintaget för lärosätet förebygger en omfattande reservantagning vid terminsstart. Inför vt 2021 har Karolinska institutet och Linköpings universitet bedömt att behovet av överintag till läkarutbildningen minskat.

Figur 16.

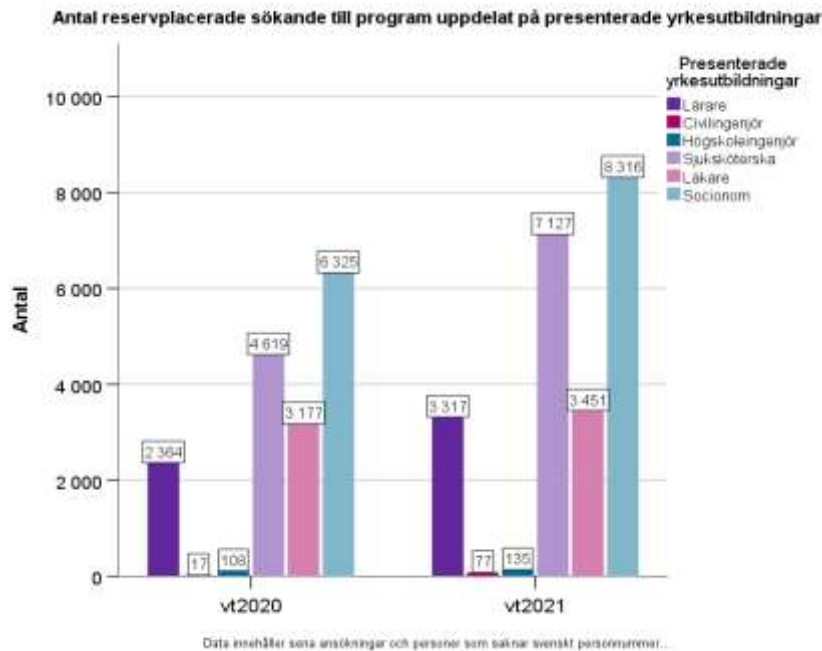
Antalet antagna till sitt förstahandsval till de presenterade grupperna av yrkesutbildningar har minskat till sjuksköterske-, läkar- och socionomutbildningar, men ökat till lärar-, civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningar (figur 17).

Figur 17.

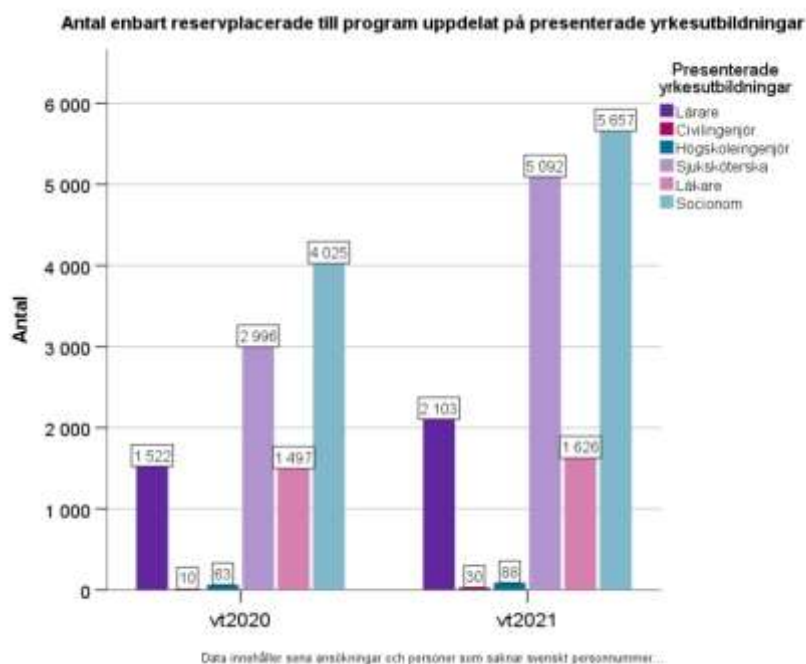
När det gäller antalet reservplacerade till de presenterade grupperna av yrkesutbildningar är det en ökning till samtliga utbildningar vt 2021 jämfört med vt 2020 (figur 18).

Figur 18.

Antalet sökande som inte antagits till något av sina sökalternativ, utan enbart reservplacerats till de presenterade grupperna av yrkesutbildningar som leder till yrkesexamina, har ökat till samtliga grupper av yrkesutbildningar (figur 19).

Figur 19.

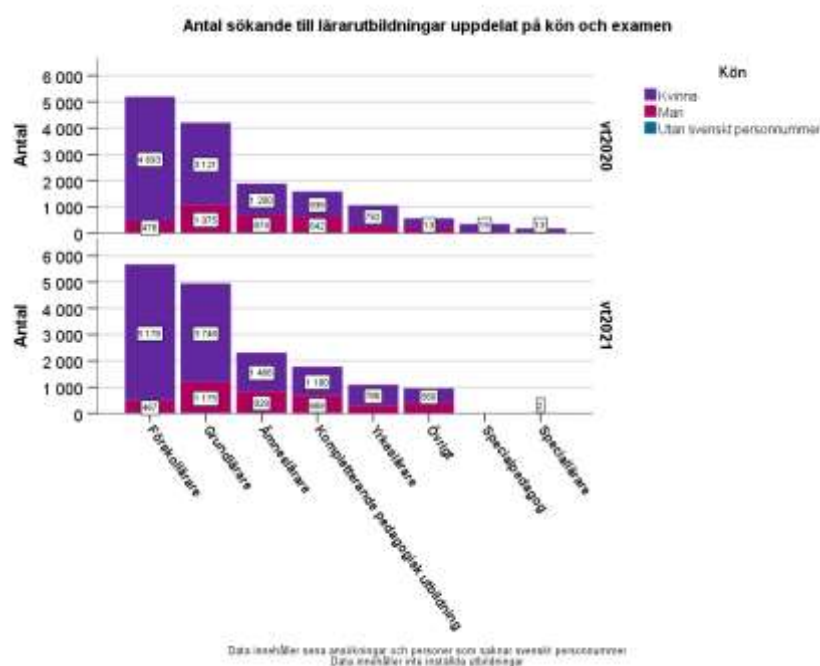

Sökande till lärar- och förskollärarytbildningar våren 2021

Antagningsstatistik för lärar- och förskollärarytbildningar har redovisats kortfattat tidigare i rapporten, dock utan uppdelning efter vilken kategori av examina utbildningen leder till. I det här avsnittet redovisas antagningsstatistik till lärar- och förskollärarytbildningar uppdelat efter examenskategori och inriktning i dem, både när det gäller det totala antalet sökande, förstahandssökande, behöriga sökande, antagna och reservplacerade. I kategorin "Övrigt" ingår de lärarytbildningar som inte går att klassificera enligt någon annan kategori på grund av att deras namn inte är specifikt, exempelvis "lärarprogrammet".

Det totala antalet sökande till lärar- och förskollärarytbildningar har ökat till samtliga kategorier från vt 2020 till vt 2021, förutom till speciallärar- och specialpedagogutbildningar. Antagningen till dessa sker i en annan antagningsomgång vt 2021 än vt 2020 och de ingår inte längre i underlaget för denna rapport (figur 20).

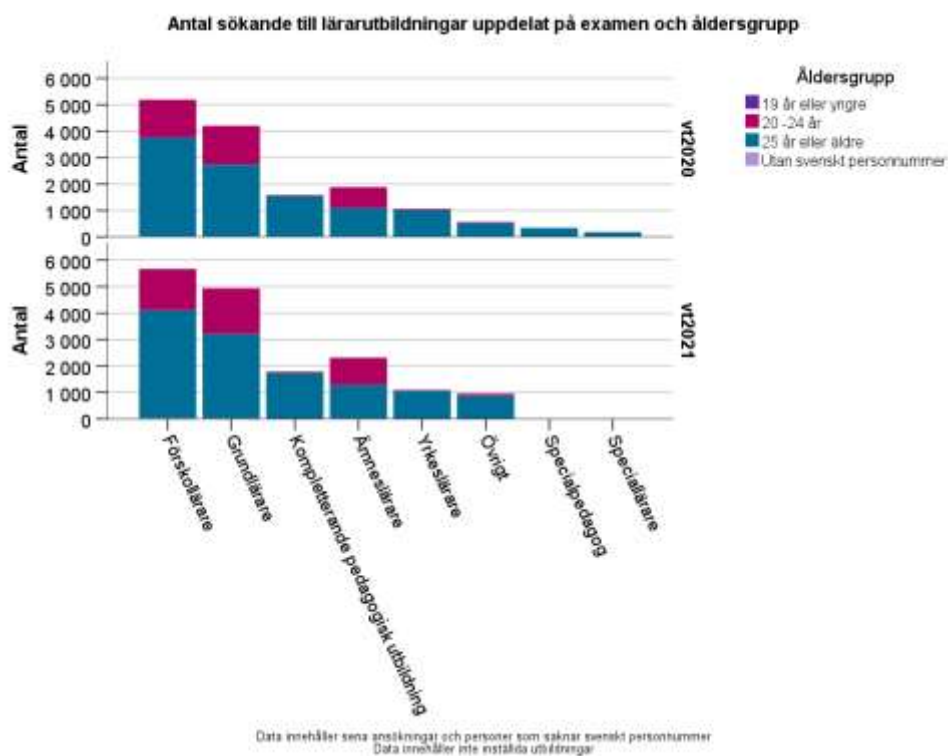
Figur 20.

Den procentuella ökningen av antalet sökande är störst till gruppen övrigt (68 procent), följt av utbildningarna till ämneslärare, grundlärare och kompletterande pedagogisk utbildning (22, 17 respektive 12 procent). Det är även fler sökande till förskolläraryrkes- och yrkeslärarutbildningar (9 respektive 3 procent fler).

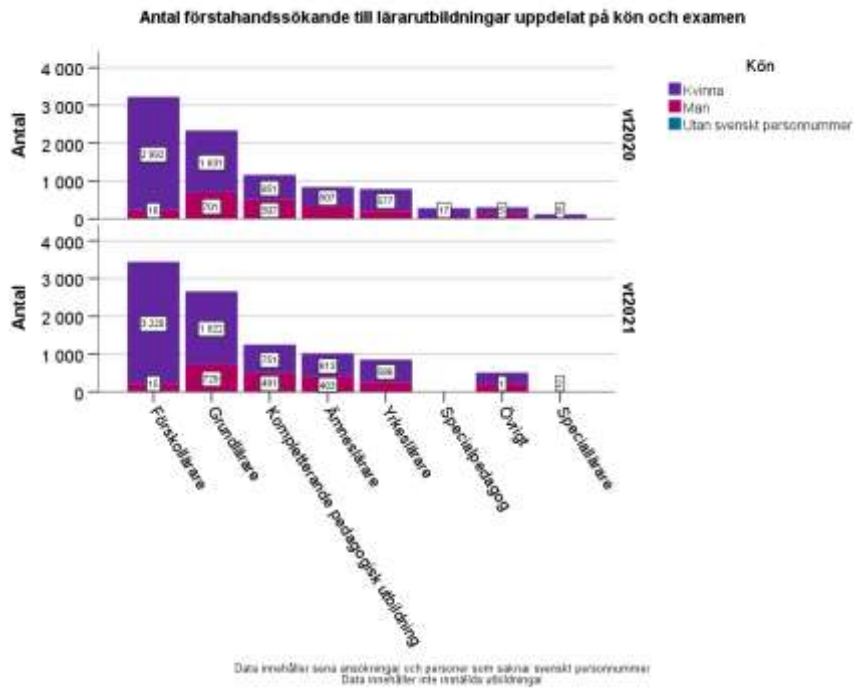
Den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre, utgör den största sökandegruppen oavsett lärarkategori. Antalet sökande i den åldersgruppen har ökat i samtliga lärarkategorier, men relativt sett har åldersgruppen 20–24 år ökat mest. Det medför att de äldre sökande fortfarande utgör majoriteten, men en något mindre andel av de sökande till olika lärarkategorier vt 2021 än vad de gjorde vt 2020, 72,4 procent jämfört med 73,7 procent (figur 21).

Figur 21.

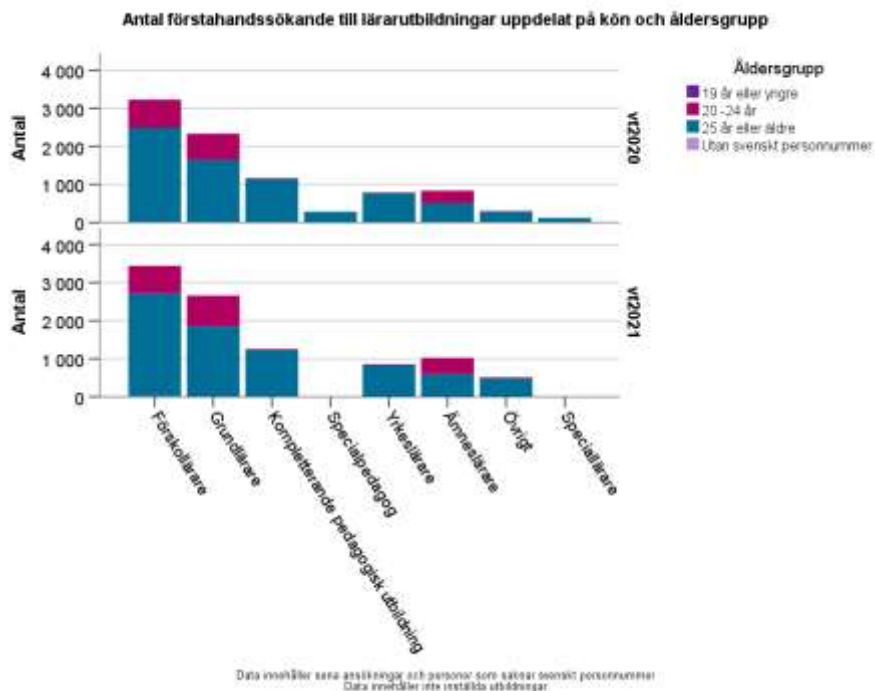
När det gäller antalet förstahandssökande till lärarutbildningar så har det också ökat från vt 2020 till vt 2021. Antalsmässigt störst är ökningen till grundlärar-, förskolläraryrkes- och övrigt gruppen och ämneslärarutbildningar, med cirka 325, 215, 210 respektive 180 fler förstahandssökande. Till de övriga lärarutbildningarna har antalet förstahandssökande ökat med mellan 65 och 90. Könsfördelningen totalt sett är ungefär densamma vt 2021 som den var vt 2020, 76 procent kvinnor och 24 procent män (figur 22).

Figur 22.

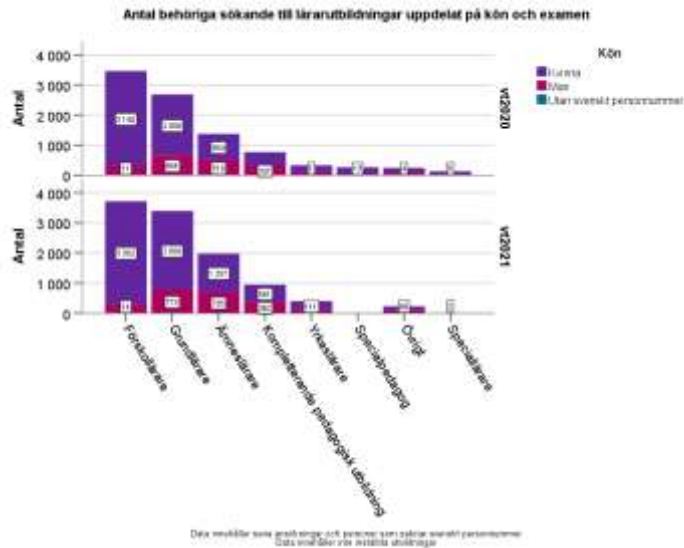
Även bland de förstahandssökande till lärarutbildningar utgör den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre, den största sökandegruppen oavsett lärarkategori. De förstahandssökande i åldern 20–24 år utgör dock en något större andel av de förstahandssökande till olika lärarkategorier vt 2021 än vad de gjorde vt 2020, 79 procent jämfört med 78 procent (figur 23).

Figur 23.

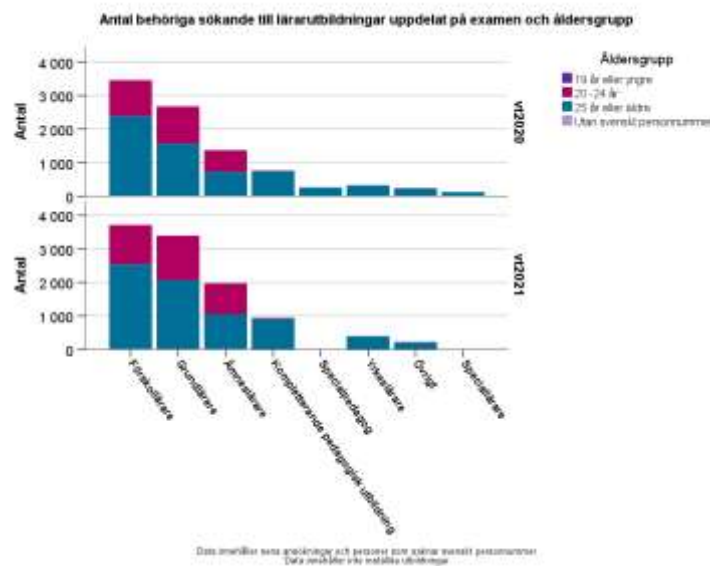
Antalet behöriga sökande har ökat vt 2021 jämfört med vt 2020 till samtliga kategorier av lärarutbildningar utom gruppen övrigt. Till ämneslärar-, grundskollärar-, kompletterande pedagogiska utbildningar och yrkeslärarutbildningar är ökningarna 44, 27, 24 respektive 22 procent. Det är även en ökning med 7 procent till förskollärarutbildningar, medan det är en nedgång på 6 procent till gruppen övrigt. Sammantaget har andelen män ökat något, från 22,1 till 23,1 procent, men fortfarande är kvinnor i klar majoritet bland de behöriga sökande till lärarutbildningar (figur 24).

Figur 24.

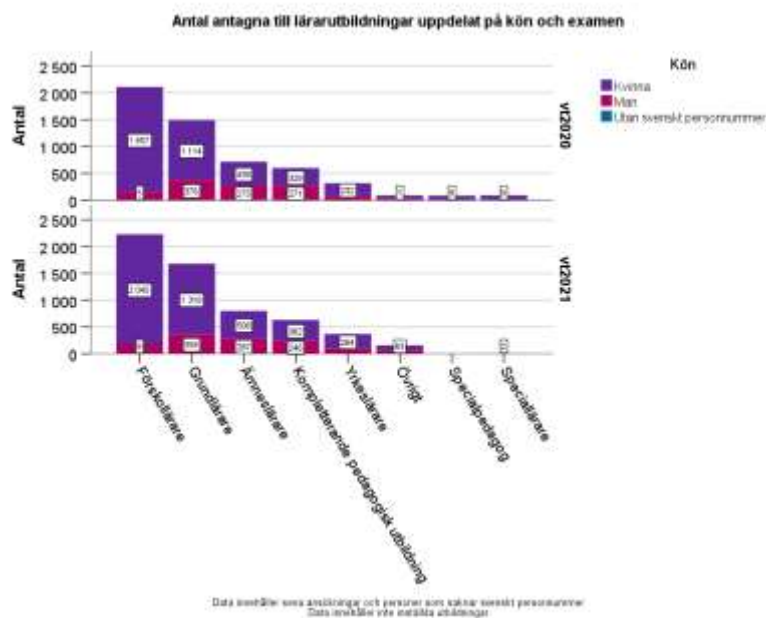
För behöriga sökande till de flesta lärar- och förskollärarutbildningar har det skett en förskjutning till den äldsta åldersgruppen. Den yngsta åldersgruppen är emellertid mycket liten (figur 25).

Figur 25.

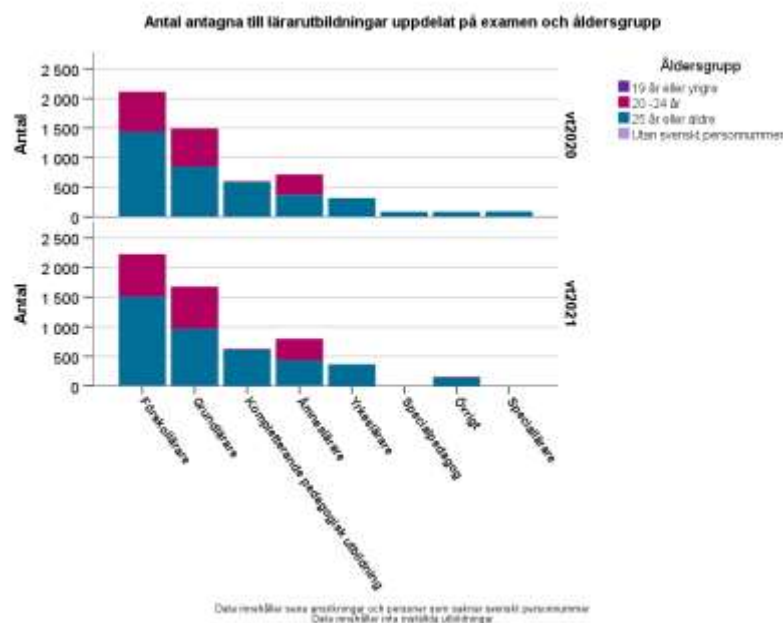
Antalet antagna har ökat till samtliga kategorier av lärarutbildningar vt 2021 jämfört med vt 2020. Sammantaget till samtliga lärarutbildningar har antalet antagna ökat med 7 procent, varav grundlärarutbildningar har den största numerära ökningen med 188 fler antagna. Även bland de antagna utgör kvinnor majoriteten, och andelen kvinnor har ökat något ytterligare, från 77,9 procent vt 2020 till 78,6 procent vt 2021 (figur 26).

Figur 26.

Bland de antagna till lärarutbildningar har det generellt skett en liten förskjutning mot den mellersta åldersgruppen 20–24 år (figur 27).

Figur 27.

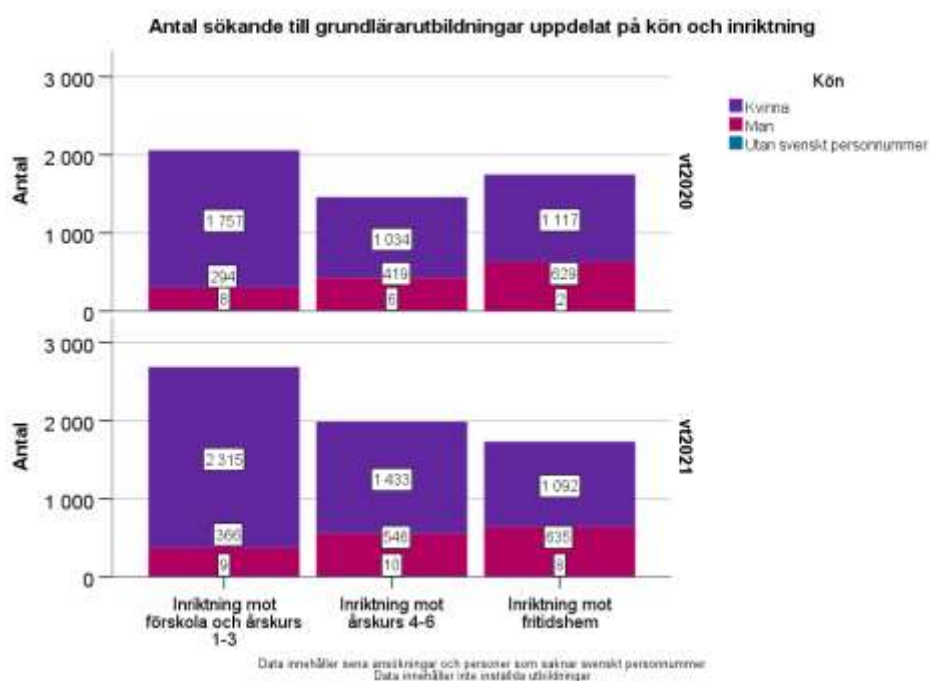

Sökande till grundlärarutbildningar

Antalet sökande till en eller flera grundlärarutbildningar vid första urvalet var 36 procent fler till inriktning mot årskurs 4–6 och 31 procent fler till inriktning mot förskola och årskurs 1–3, medan de var 1 procent färre till inriktning mot fritidshem vt 2021 jämfört med vt 2020.

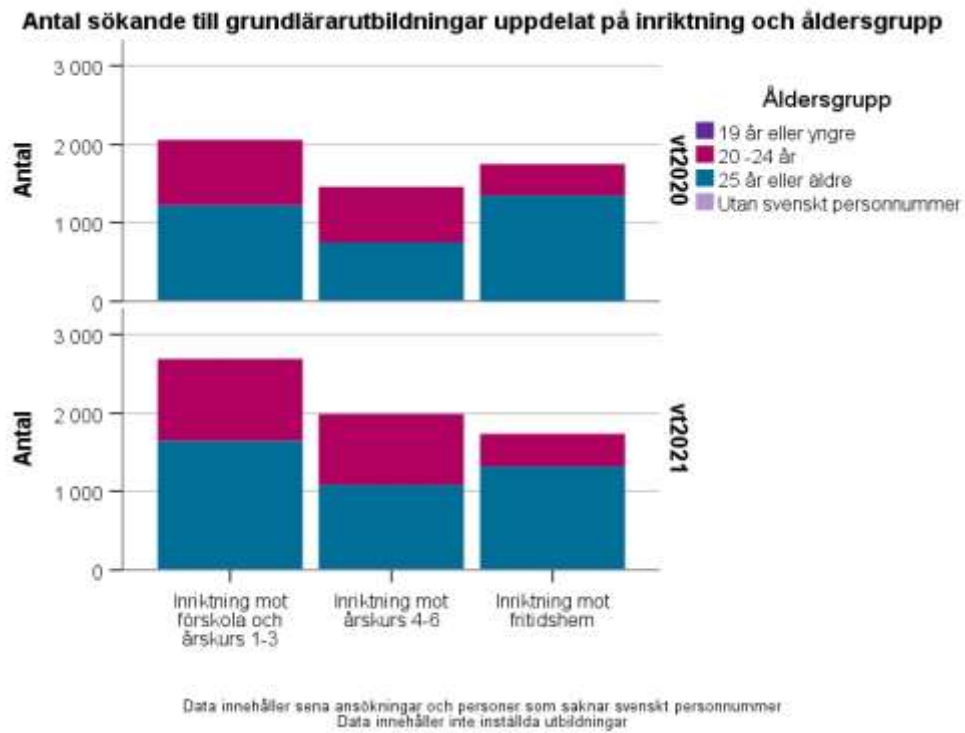
Andelen kvinnor bland de sökande har ökat något och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män, mellan 63 och 86 procent kvinnor (figur 28).

Figur 28.

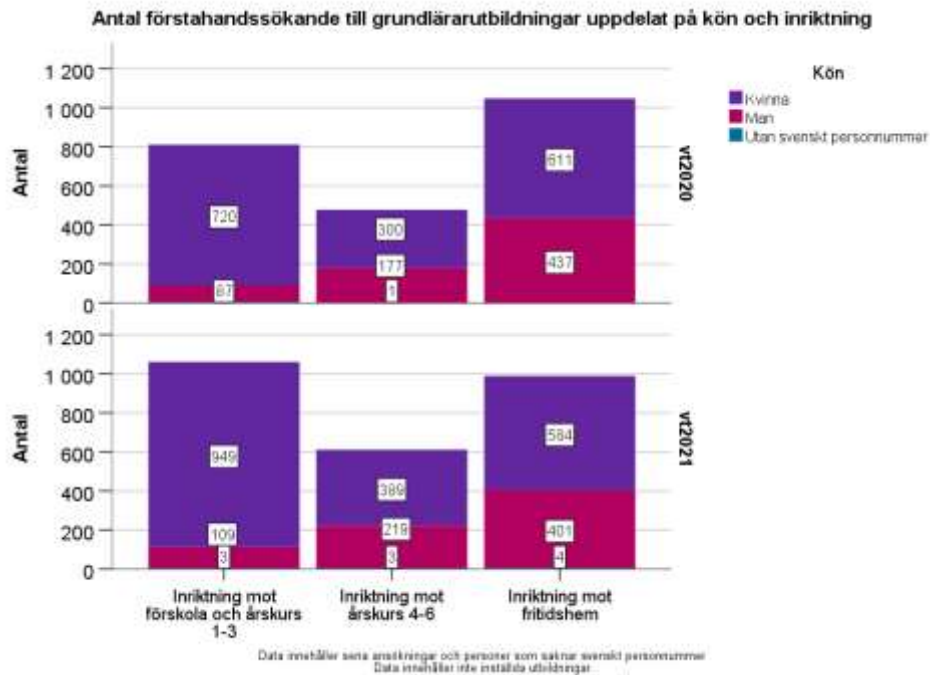
Den äldsta åldersgruppen av sökande, 25 år eller äldre, har ökat till samtliga inriktningar, men den mellersta åldersgruppen av sökande, 20–24 år, har relativt sett ökat mer mellan vt 2020 och vt 2021. Det har lett till att åldersfördelningen av sökande förskjutits marginellt mot gruppen 20–24 år, från 34,9 till 35,0 procent (figur 29).

Figur 29.

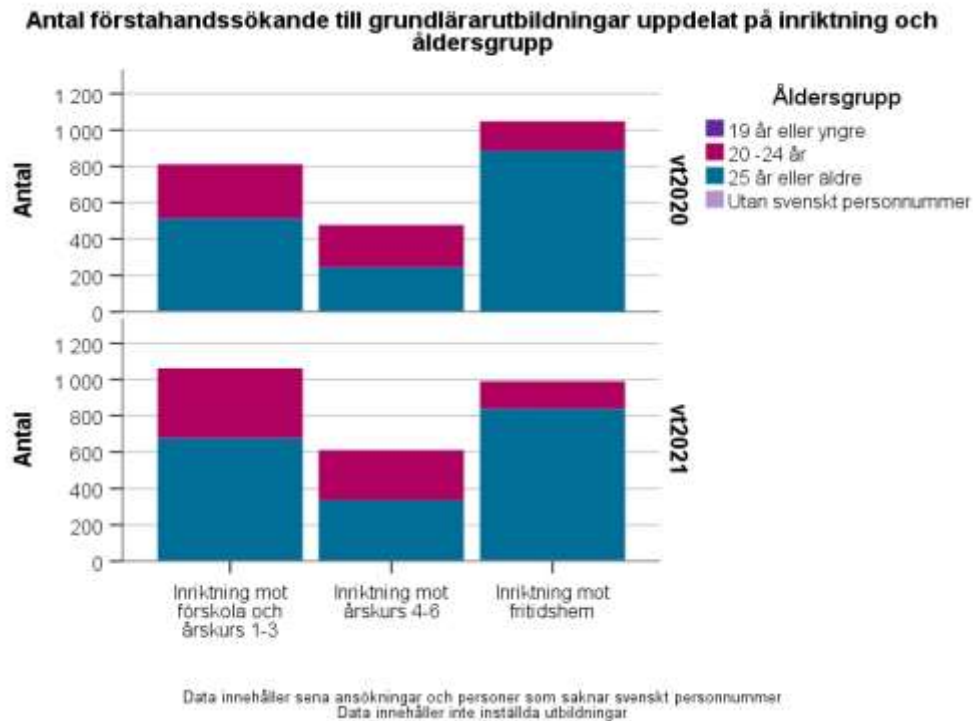
Även bland förstahandssökande har andelen kvinnor ökat något och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män, mellan 59 och 90 procent kvinnor (figur 30).

Figur 30.

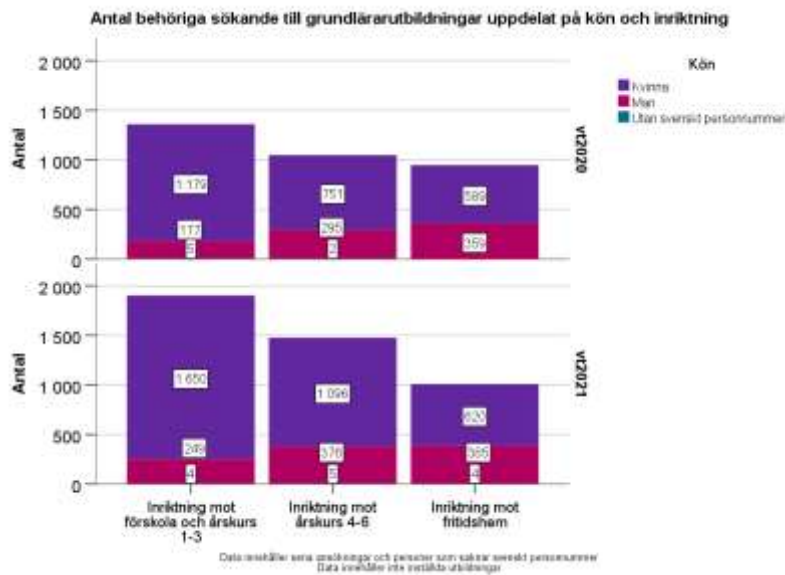
Antalet förstahandssökande till inriktning mot förskola och årskurs 1–3 samt årskurs 4–6 har ökat i samtliga åldersgrupper, utom den yngsta som dock är liten. Ökningarna är störst för åldersgruppen 25 år eller äldre. Till inriktning mot fritidshem är det 6 procent färre förstahandssökande vt 2021 än vt 2020 (figur 31).

Figur 31.

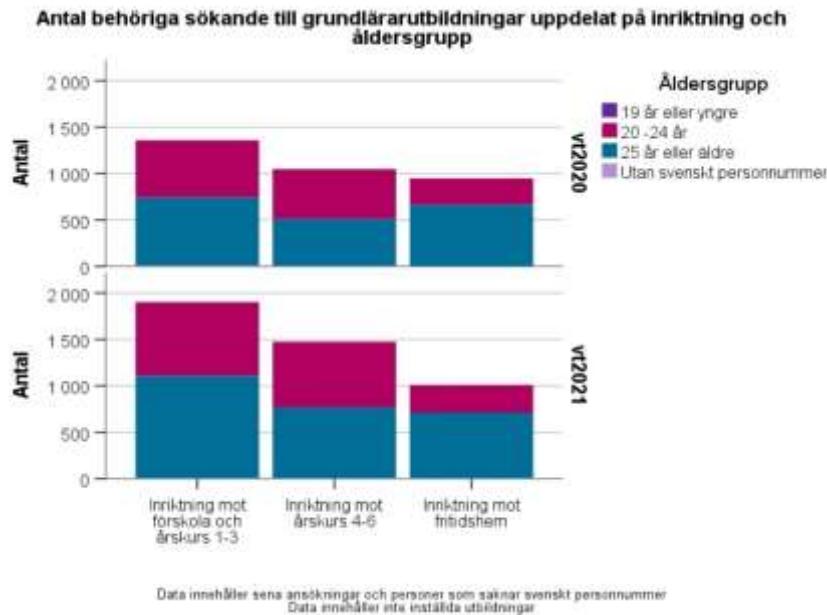
Även antalet behöriga sökande var fler vid första urvalet; 41 procent fler till inriktning mot årskurs 4–6, 40 procent fler till inriktning mot förskola och årskurs 1–3 och 6 procent fler till inriktning mot fritidshem. Relativt sett har kvinnorna ökat mest och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män, mellan 61 och 87 procent kvinnor (figur 32).

Figur 32.

Antalet behöriga sökande i mellersta och äldsta åldersgrupperna, 20–24 år respektive 25 år eller äldre, har ökat till samtliga inriktningar. Den äldre åldersgruppen har ökat mest och åldersfördelningen har förskjutits mot den, från 58,2 procent 25 år eller äldre behöriga sökande vt 2020 till 60,6 procent vt 2021 (figur33).

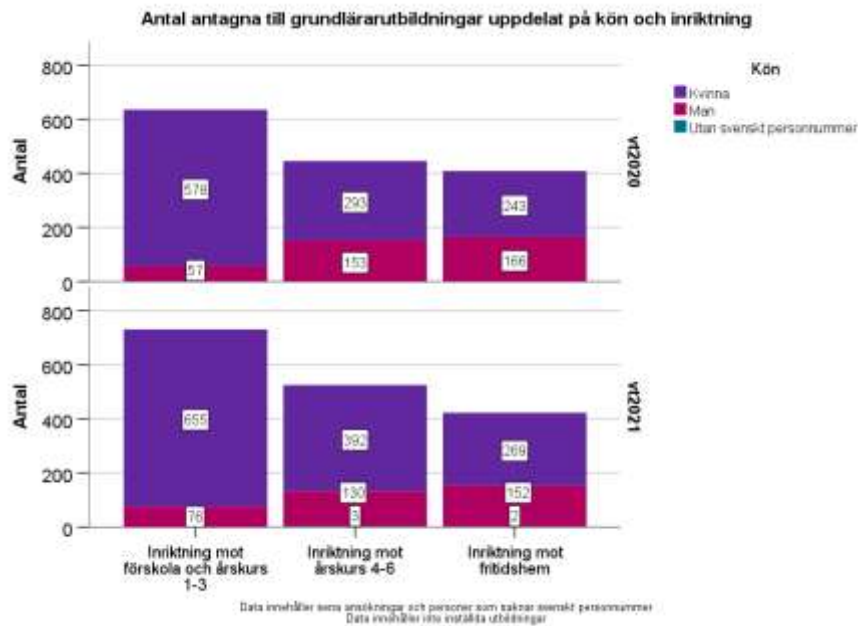
Figur 33.

Även antalet antagna var fler vid första urvalet; 18 procent fler till inriktning mot årskurs 4–6, 15 procent fler till inriktning mot förskola och årskurs 1–3 samt 3 procent fler till inriktning mot fritidshem. Relativt sett har kvinnorna ökat mest

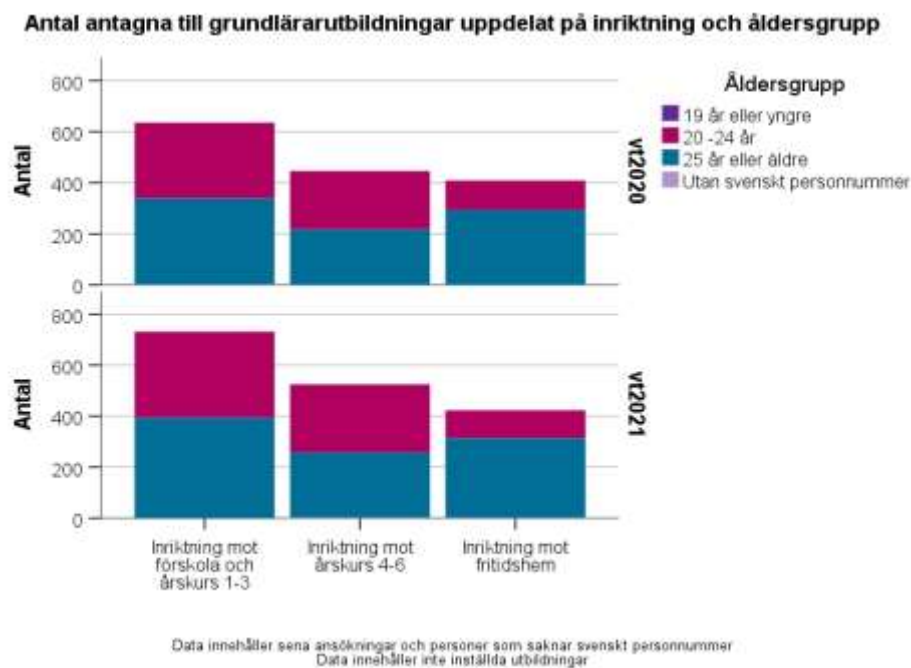
och samtliga inriktningar har en betydligt högre andel kvinnor än män bland de antagna, mellan 63 och 90 procent kvinnor (figur 34).

Figur 34.

Antalet antagna har ökat både i den mellersta åldersgruppen, 20–24 år, och den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre. De antagna är fler till samtliga inriktningar, men det var färre antagna i åldersgruppen 20–24 år till inriktning mot fritidshem (figur 35).

Figur 35.

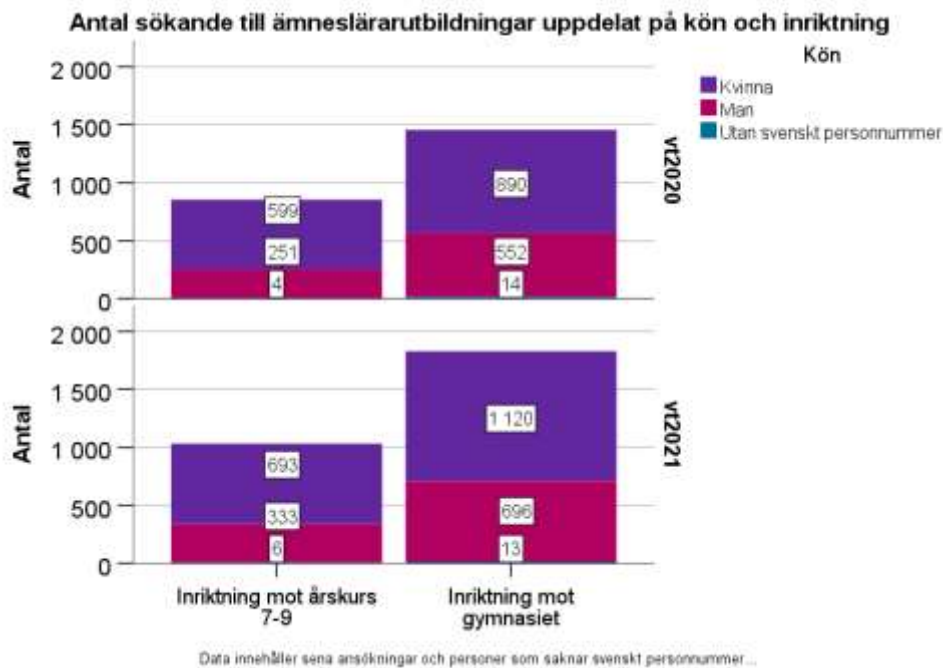

Sökande till ämneslärarutbildningar

Antalet sökande till en eller flera ämneslärarutbildningar vid första urvalet var 21 procent fler till inriktning mot årskurs 7-9 och 26 procent fler till inriktning mot gymnasiet vt 2021 jämfört med vt 2020.

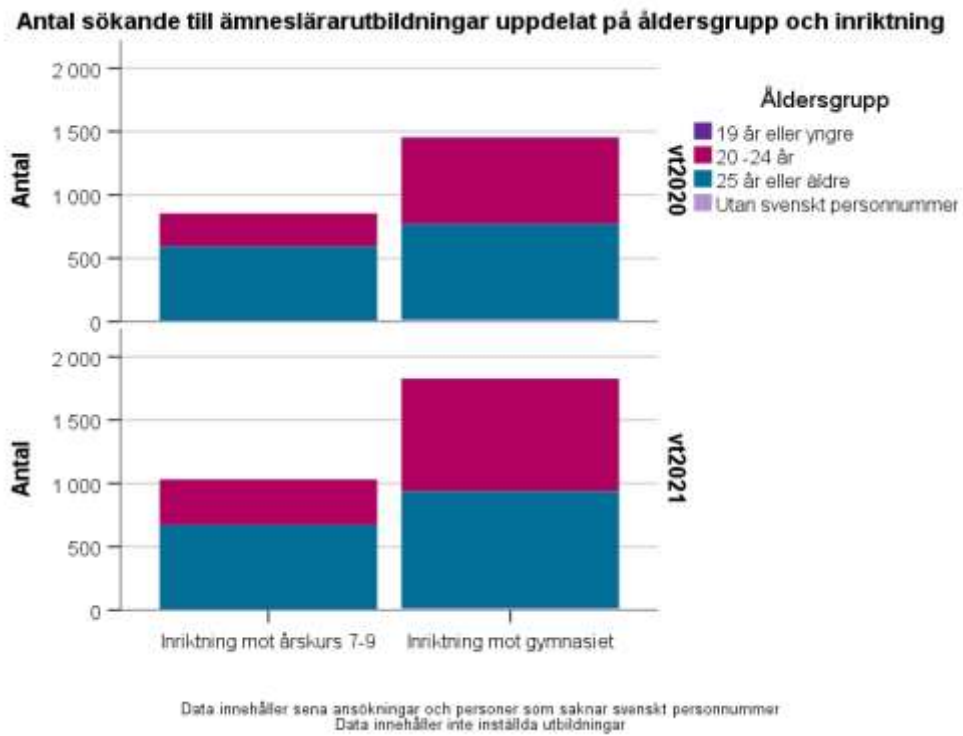
Andelen män bland de sökande har ökat något, men båda inriktningarna har fortfarande en högre andel kvinnor än män, mellan 61 och 67 procent kvinnor (figur 36).

Figur 36.

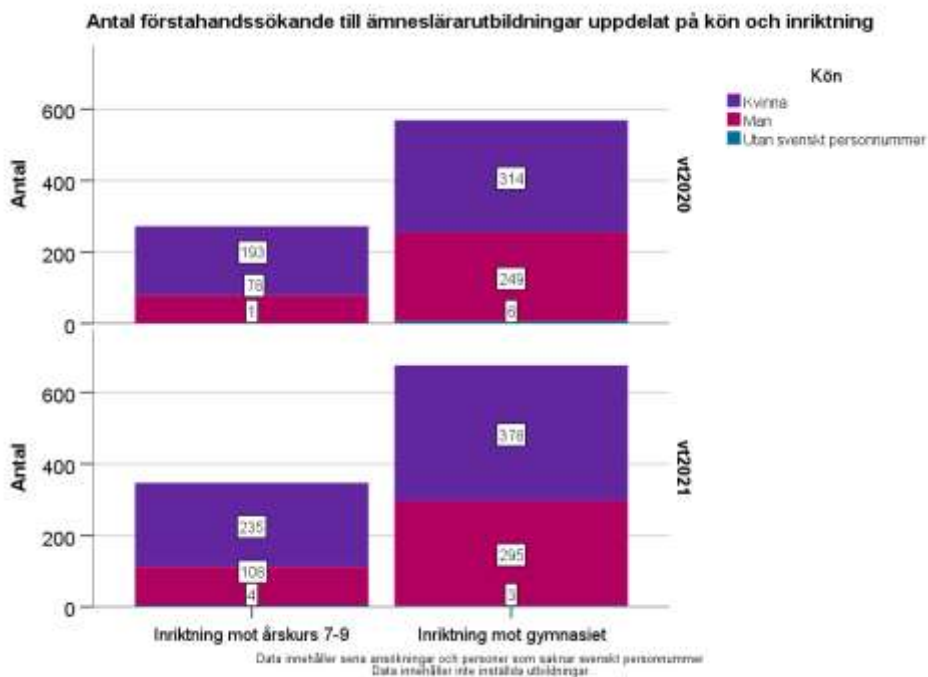
Den mellersta åldersgruppen av sökande, 20-24 år, har ökat med 36 procent till inriktning mot årskurs 7-9 och med 31 procent till inriktning mot gymnasiet. För den äldsta åldersgruppen av sökande, 25 år eller äldre, var motsvarande utveckling en ökning med 14 respektive 23 procent mellan vt 2020 och vt 2021. Sammantaget har det lett till att åldersfördelningen av sökande förskjutits något mot den mellersta åldersgruppen, från 41,7 till 44,4 procent sökande 20-24 år (figur 37).

Figur 37.

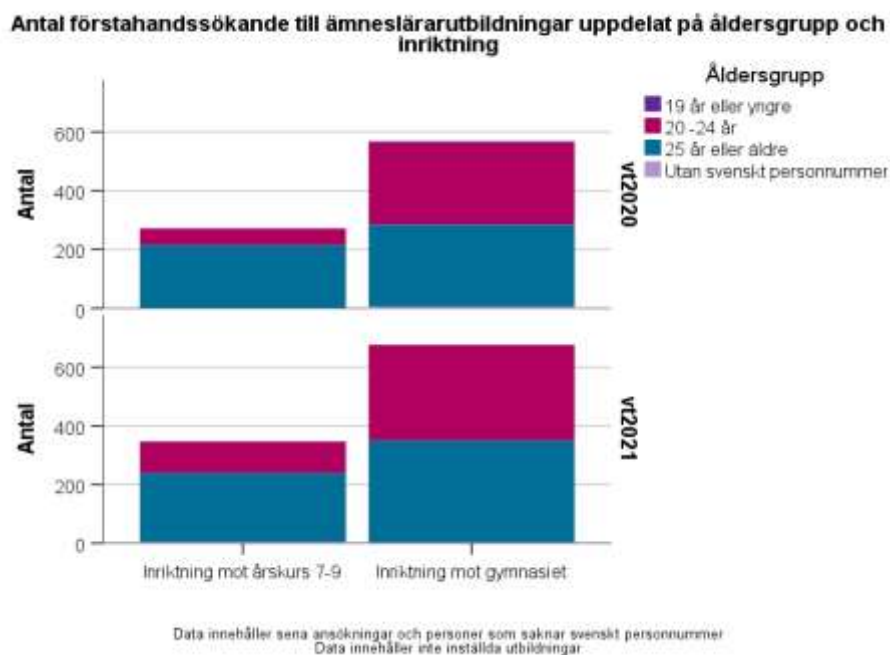
När det gäller förstahandssökande till ämneslärarutbildningar har både antalet kvinnor och antalet män ökat till båda inriktningarna. Män har relativt sett ökat mer än kvinnor och könsfördelningen har förskjutits något mot män mellan vt 2020 och vt 2021, från 38,9 till 39,4 procent män (figur 38).

Figur 38.

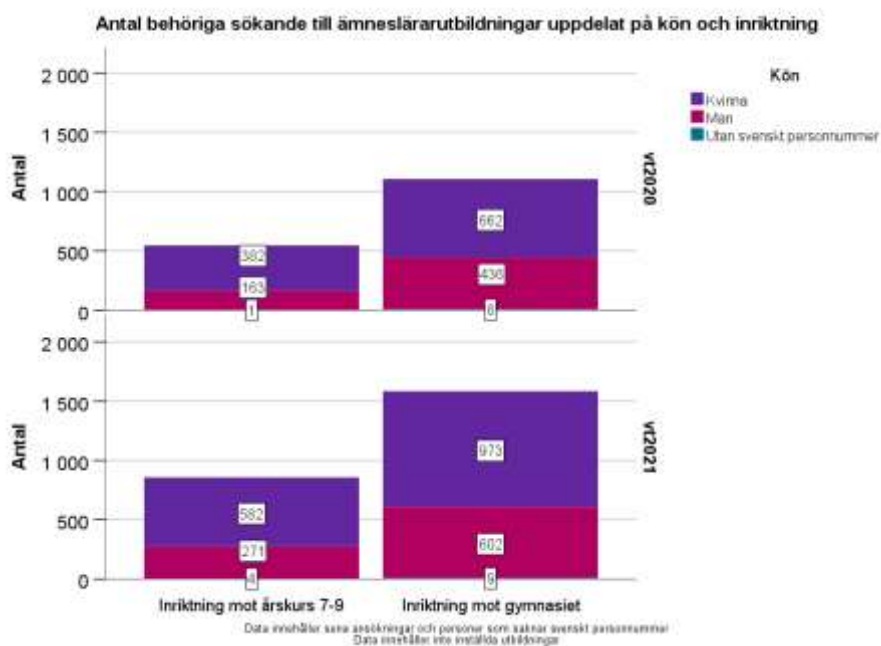
Antalet förstahandssökande har ökat i samtliga åldersgrupper utom den yngsta. Emellertid är den yngsta ålderskategorin liten (figur 39).

Figur 39.

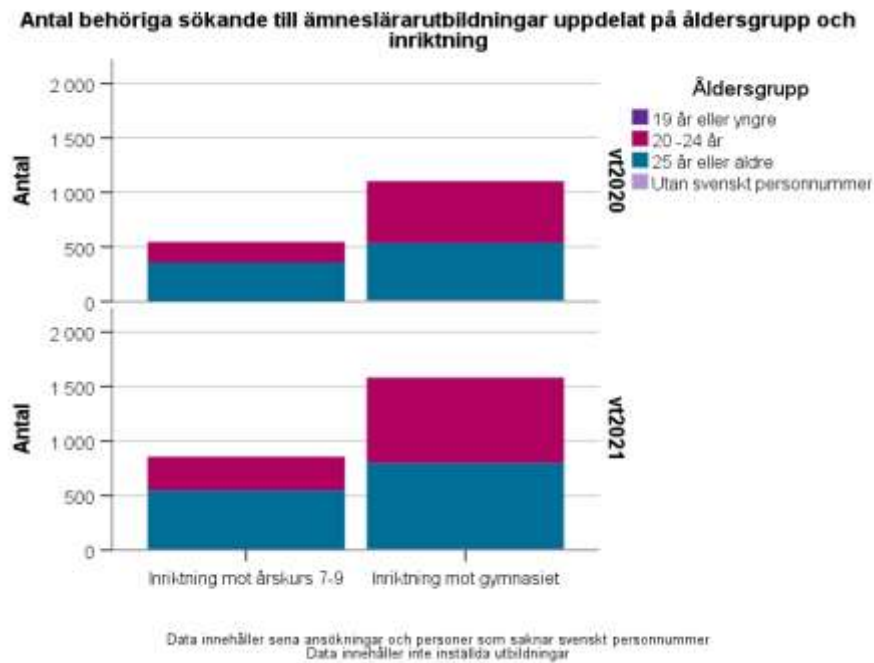
Antalet behöriga sökande har ökat för både kvinnor och män, till både inriktning mot årskurs 7-9 (upp 57 procent) och inriktning mot gymnasiet (upp 43 procent) vt 2021 jämfört med vt 2020 (figur 40).

Figur 40.

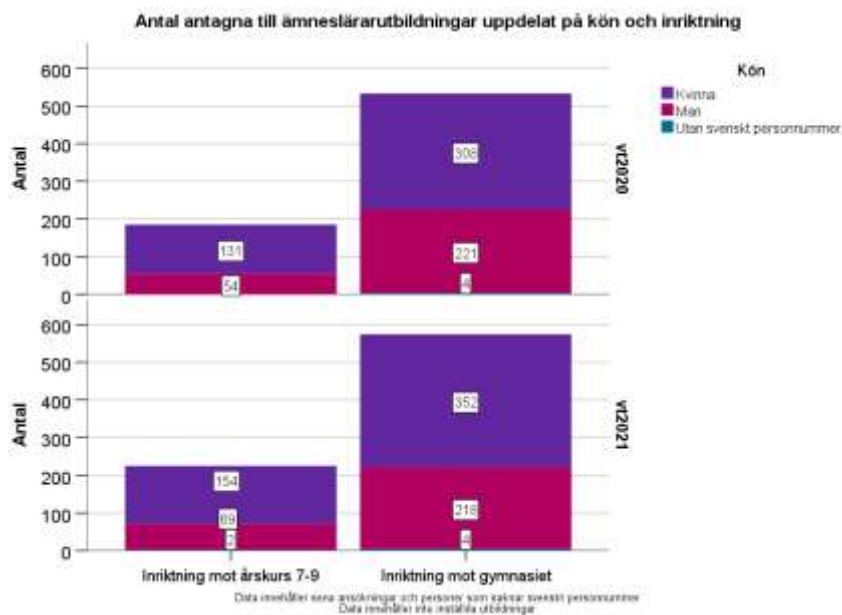
Oavsett åldersgrupp har antalet behöriga sökande ökat till både inriktning mot årskurs 7–9 och inriktning mot gymnasiet vt 2021 jämfört med vt 2020 (figur 41).

Figur 41.

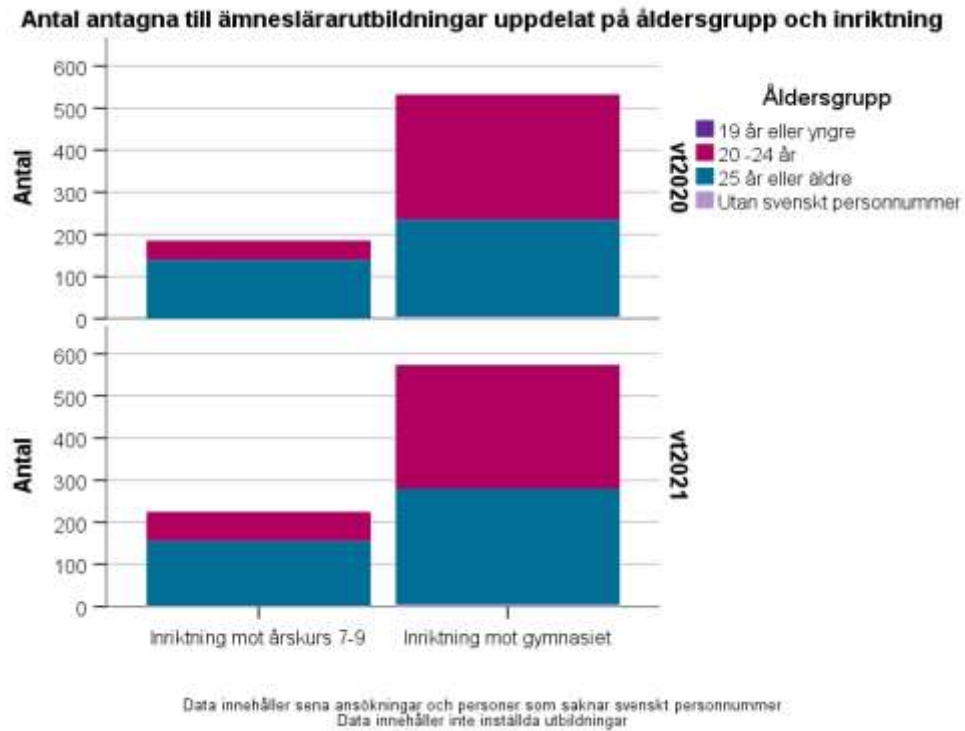
När det gäller antagna till ämneslärarutbildningar har antalet gått upp med 22 procent till inriktning mot årskurs 7–9 och med 8 procent till inriktning mot gymnasiet från vt 2020 till vt 2021. Både antagna män och antagna kvinnor har ökat i antal, kvinnor relativt sett mer än män. Sammantaget har andelen kvinnor ökat från 61,1 till 63,3 procent av de antagna (figur 42).

Figur 42.

Antalet antagna i den äldsta åldersgruppen, 25 år eller äldre, har ökat till båda inriktningarna, medan den mellersta åldersgruppen, 20–24 år, ökat till inriktning mot årskurs 7–9, men minskat marginellt till inriktning mot gymnasiet (figur 43).

Figur 43.

Sökande per urvalsgrupp

I redovisningen av behöriga sökande per urvalsgrupp presenteras unika individer per urvalsgrupp, men eftersom en sökande kan återfinnas i mer än en urvalsgrupp blir summan av sökande i olika urvalsgrupper större än antalet unika individer. Enbart högskoleprovsurvalsgruppen (HP) och betygsurvalsgrupperna BI (enbart gymnasiebetyg) och BII (gymnasiebetyg med kompletteringar) redovisas här.

Det har skett stora förändringar av antalet behöriga sökande i urvalsgrupperna mellan vt 2020 och vt 2021. Det är fler behöriga sökande i urvalsgrupperna BI (upp 17 procent) och BII (upp 18 procent), men framför allt fler behöriga sökande i HP (upp hela 33 procent).

Å ena sidan borde det ha varit färre behöriga sökande i HP vt 2021 på grund av att högskoleprovet ställdes in våren 2020 till följd av pandemin, men också på grund av att bara de som inte gjort högskoleprovet tidigare fick göra provet hösten 2020 och att antalet som kunde få skriva provet var begränsat till maximalt 27 640 provdeltagare. Dessutom, men av mindre betydelse, har den försöksverksamhet² som sker med viktat högskoleprovsresultat sedan ht 2019 bidragit till färre behöriga sökande i HP, då dessa sökandes resultat inte ingår i urvalsgruppen HP.

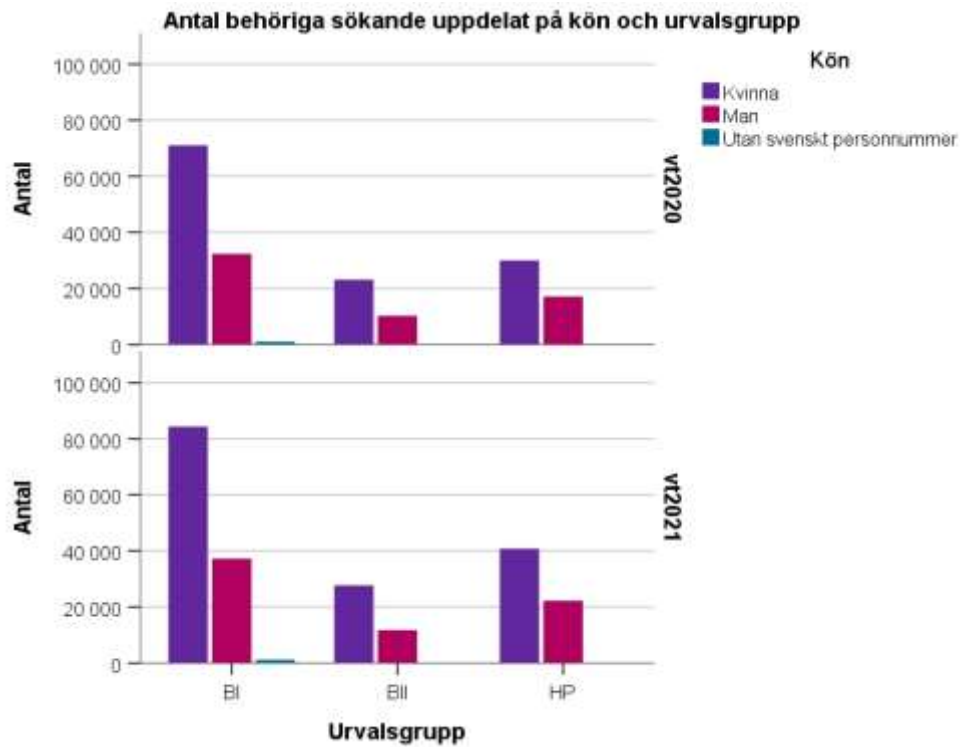
Att det å andra sidan var fler med ett HP-resultat vt 2021 än vt 2020 hänger dels samman med att det totalt sett var 14 procent fler behöriga sökande, men framför allt att giltighetstiden för provresultatet förlängdes från 5 till 8 år senhösten 2020. Det senare innebar att ytterligare omkring 14 100 behöriga sökande hade ett giltigt provresultat att konkurrera med vt 2021.

Sammantaget har antalet behöriga sökande i HP ökat kraftigt vt 2021 på grund av att giltighetstiden förlängdes, men skulle ha ökat än mer om giltighetstiden förlängts samtidigt som högskoleprovet genomförts på vanligt sätt våren och hösten 2020.

När det gäller andelen kvinnor i de olika urvalsgrupperna är den fortsatt genomgående högre än andelen män. Störst könsskillnader relativt sett återfinns i urvalsgruppen BI. Urvalsgrupp BI är den i särklass största urvalsgruppen. Den största ökningen av antalet behöriga sökande är det av kvinnor i HP-gruppen som ökat med 36 procent mellan vt 2020 och vt 2021 (figur 44).

² Läs mer om viktning på <https://www.uhr.se/om-uhr/nyheter/2019/viktade-hogskoleprovsresultat-testas-i-host/>

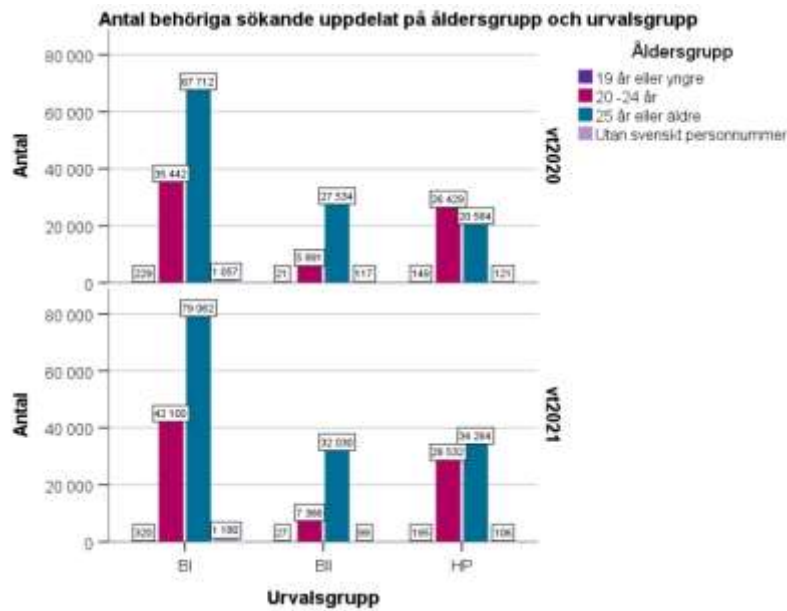
Figur 44.

Av den yngsta åldersgruppen, 19 år eller yngre, som är liten till antalet, återfinns knappt sex av tio i urvalsgruppen BI och nära fyra av tio i HP. I den mellersta och äldsta åldersgruppen återfinns drygt hälften av de behöriga sökande i urvalsgrupp BI. Däremot är det vanligare att den mellersta åldersgruppen återfinns i HP och att den äldsta åldersgruppen återfinns i BII (figur 45).

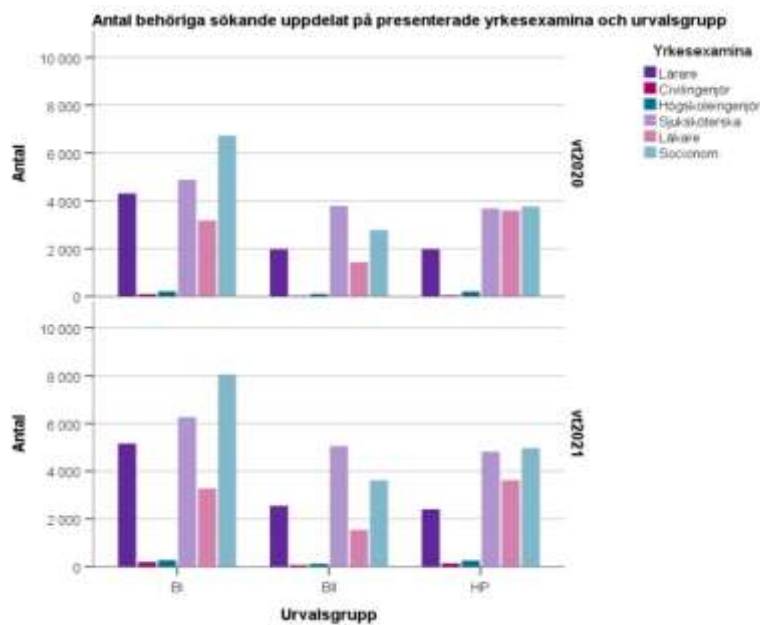
Antalet behöriga sökande 25 år eller äldre har i HP ökat med hela 66 procent vt 2021 jämfört med vt 2020 till följd av att giltighetstiden för provresultatet förlängts från 5 till 8 år. Samtidigt har antalet i åldersgruppen 20–24 år i HP bara ökat med 8 procent, vilket sannolikt hänger samman med att högskoleprovet inte genomförts på vanligt sätt vare sig våren eller hösten 2020.

Figur 45.

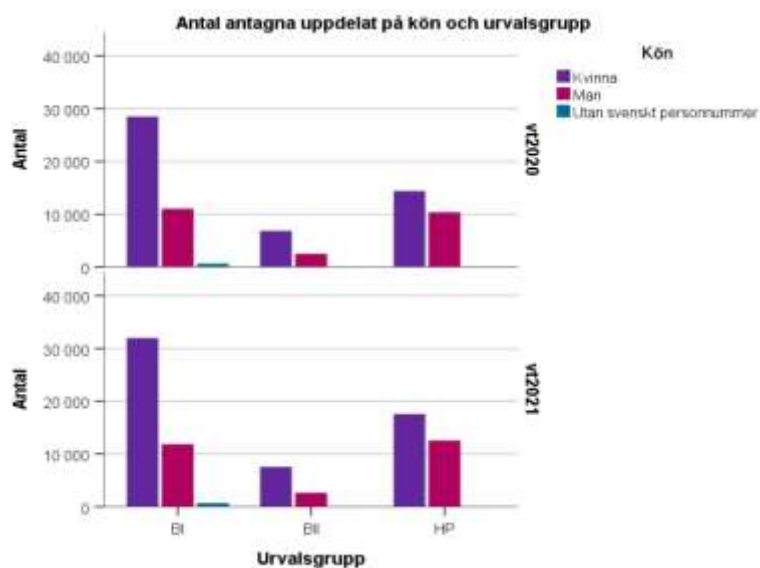
När det gäller fördelningen av behöriga sökande i urvalsgrupper på sex stora yrkesprogram är det inga större förändringar mellan vt 2020 och vt 2021, även om antalet ökat överlag. Fördelningen över urvalsgrupper beror i stor utsträckning på vilka som söker sig till olika utbildningar. Skillnaderna beror främst på de sökandes ålder. Till civilingenjörsutbildningen, med många unga sökande som kommer direkt från gymnasiet, är urvalsgrupperna BI och HP absolut vanligast. Till sjuksköterskeutbildningar, med lite äldre sökande, är urvalsgruppen BII – där sökande som kompletterat sina betyg efter gymnasiet ingår – betydligt vanligare, även om BI och HP fortfarande dominerar (figur 46).

Figur 46.

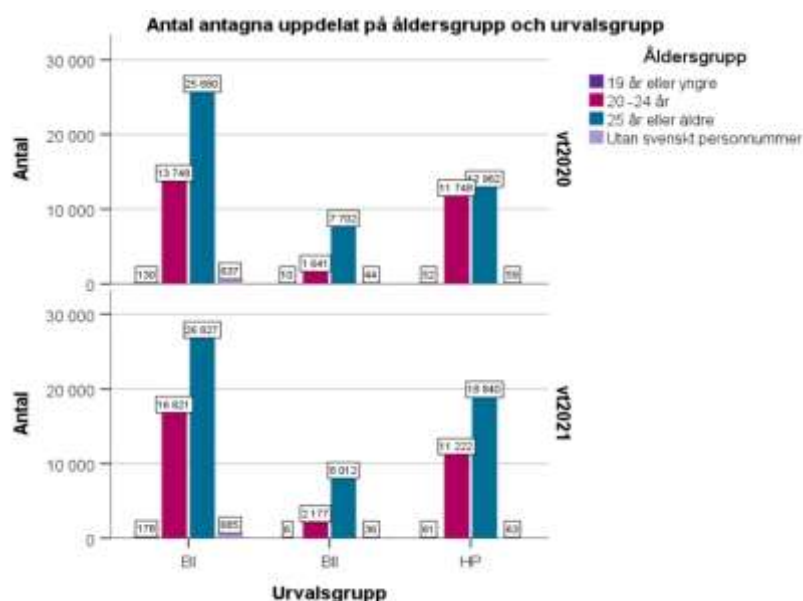
Antalet antagna per urvalsgrupp visar att det är uppgångar vt 2021 jämfört med vt 2020 i samtliga urvalsgrupper. Könsfördelningen är dock snarlik. Kvinnorna är i majoritet i samtliga urvalsgrupper. I HP är fördelningen mellan män och kvinnor något jämnare än i BI och BII (figur 47).

Figur 47.

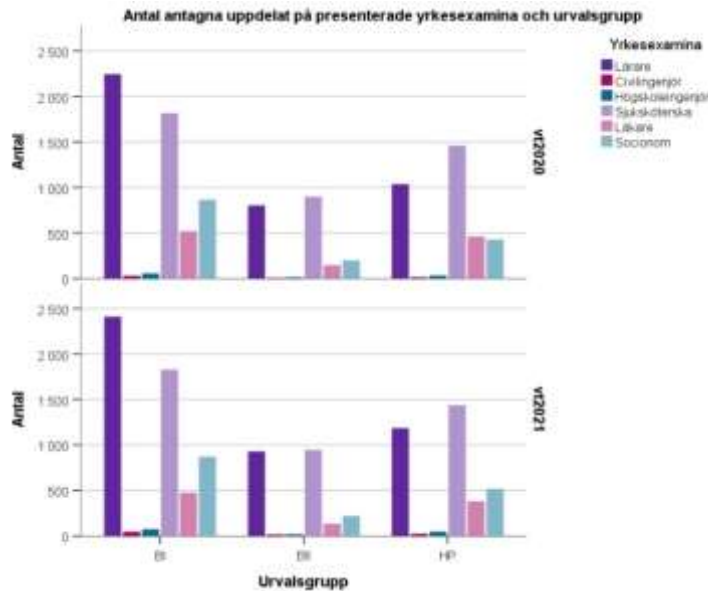
För den yngsta åldersgruppen antogs en fjärdedel i HP, drygt 7 av 10 i BI och under fem procent i BII (figur 48). I den mellersta åldersgruppen, 20–24 år, antogs nästan två femtedelar i HP, drygt hälften i BI och under tio procent i BII. I den äldsta åldersgruppen antogs hälften i BI, knappt två femtedelar i HP och en sjättedel i BII. Den åldersgrupp av antagna som ökat mest är 25 år eller äldre i HP som ökat med 45 procent vt 2021 jämfört med vt 2020 (figur 48).

Figur 48.

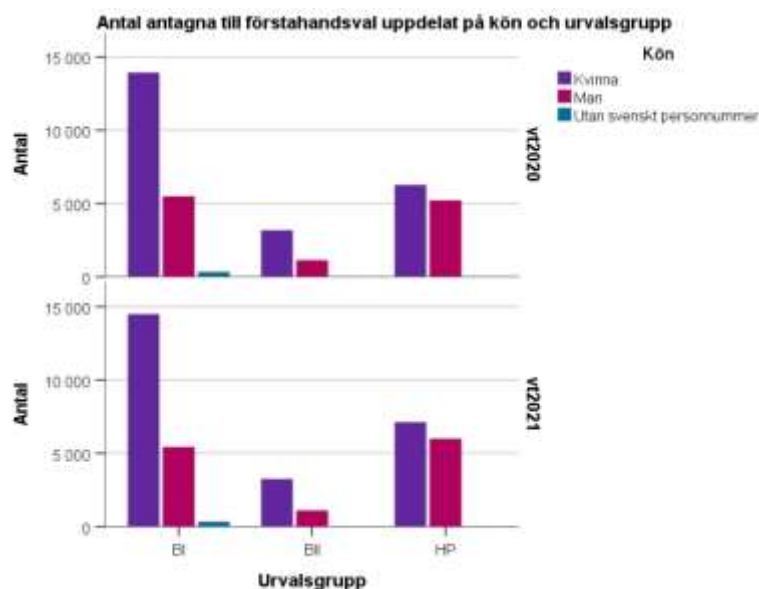
Av de antagna till de presenterade utbildningarna som leder till yrkesexamina vt 2021 är fördelningen mellan urvalsgrupperna lik vt 2020. Andelen antagna i BI har minskat något för flertalet utbildningar utom för läkarutbildningar. Andelen antagna i BII ökade något för alla utbildningar och ökade något i HP för alla utbildningar utom till sjuksköterska och läkare, vars andelar var något lägre vt 2021 än vt 2020 (figur 49).

Figur 49.

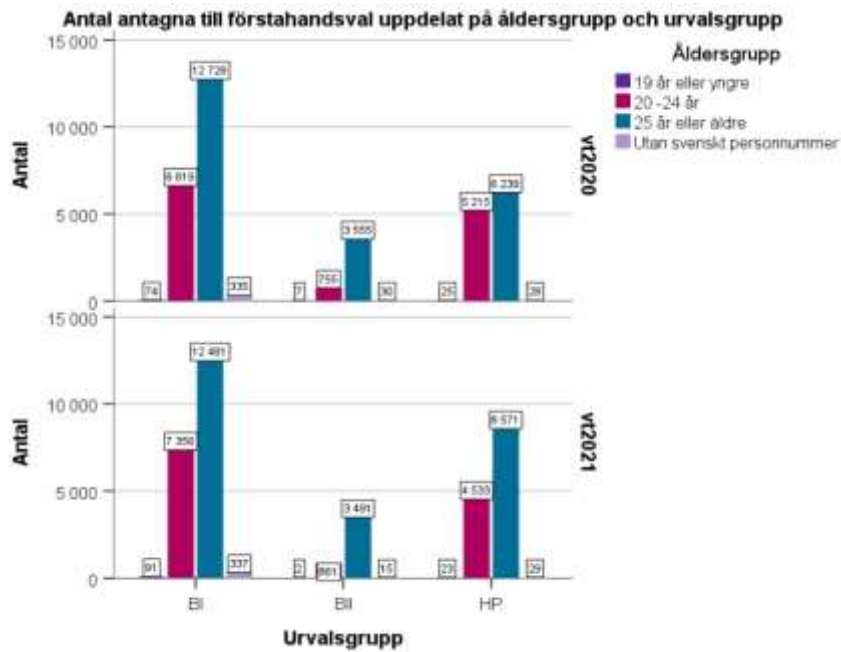
Tittar man enbart på personer som har antagits till sitt förstahandsval inom respektive urvalsgrupp är fördelningen mellan urvalsgrupperna ungefär densamma som bland samtliga antagna. Könsfördelningen i respektive urvalsgrupp är också ungefär densamma (figur 50)

Figur 50.

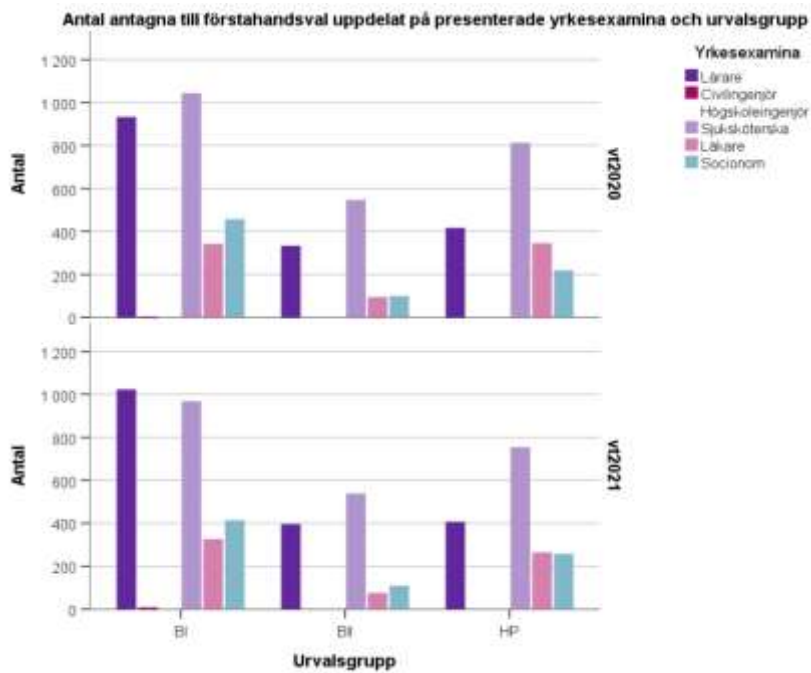
Fördelningen per urvalsgrupp inom respektive åldersgrupp av antagna till sitt förstahandsval är mycket snarlik den för antagna generellt (figur 51).

Figur 51.

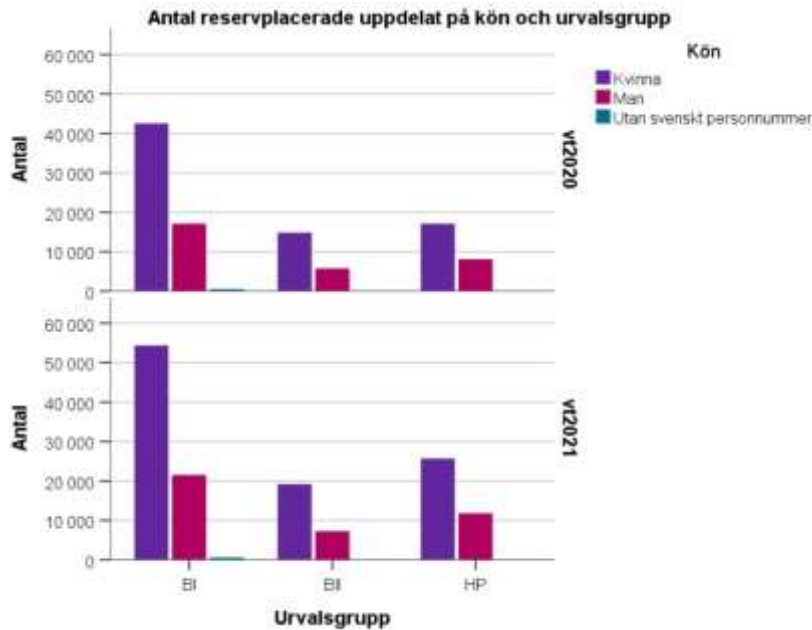
Fördelningen mellan urvalsgrupperna är i stort densamma vt 2021 som vt 2020. De förändringar som kan utläsas för antagna till förstahandsval är snarlika dem för antagna totalt (figur 52).

Figur 52.

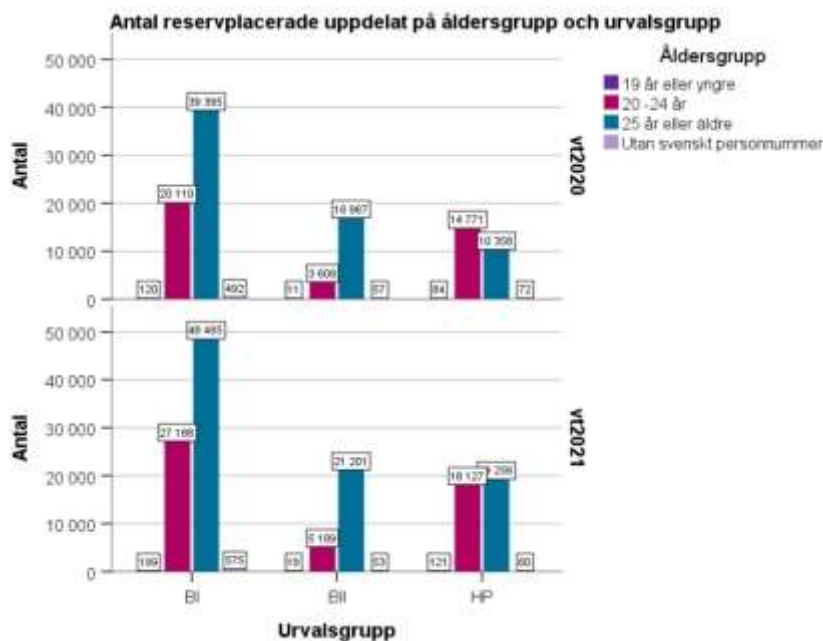
Antalet reservplacerade har ökat i samtliga urvalsgrupper mellan vt 2020 och vt 2021. Fördelningen mellan kvinnor och män i BI, BII respektive HP vt 2021 var densamma som fördelningen vt 2020 (figur 53).

Figur 53.

Drygt hälften av de reservplacerade i samtliga åldersgrupper är placerade i urvalsgrupp BI. Knappt två femtedelar i den yngsta och den mellersta åldersgruppen är reservplacerad i urvalsgrupp HP, medan cirka en fjärdedel av den äldsta åldersgruppen är reservplacerad i BII (figur 54).

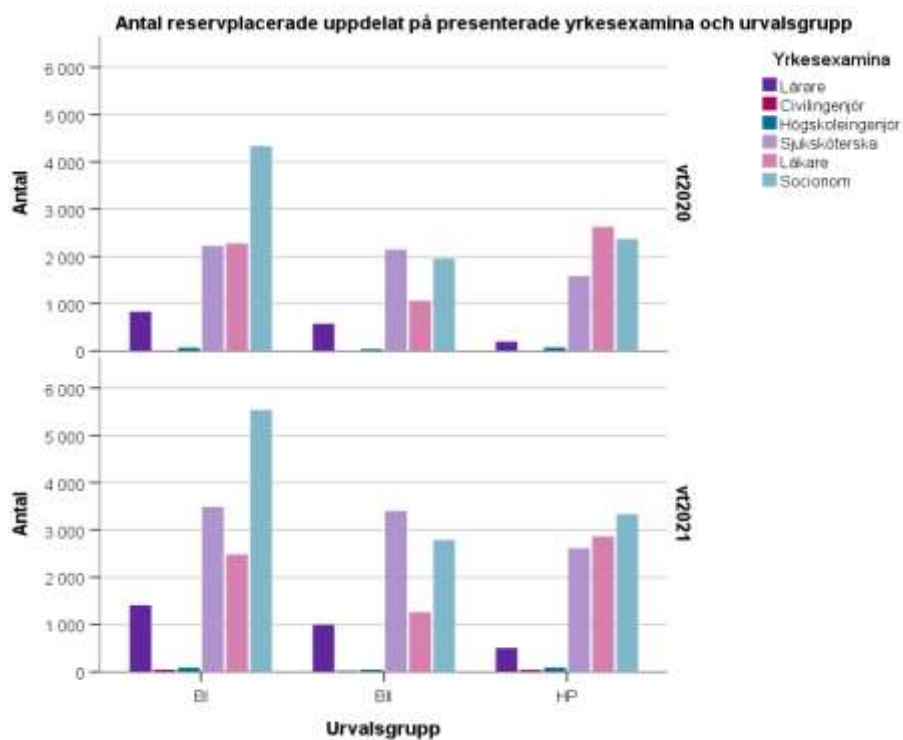
Figur 54.

Förändringar som skett mellan vt 2020 och vt 2021 är att antalet reservplacerade överlag ökat till sex presenterade grupper av yrkesprogram. I övrigt fördelar sig de reservplacerade till yrkesprogrammen över urvalsgrupperna på ett snarligt sätt som vt 2020.

Fördelningen av reservplacerade över urvalsgrupper beror i stor utsträckning på vilka som sökt sig till olika utbildningar. Skillnaderna beror främst på de sökandes ålder. Till civilingenjörsutbildningen, med många unga sökande som kommer direkt från gymnasiet, är urvalsgrupperna BI och HP absolut vanligast för reservplacerade. Till sjuksköterske- och lärarutbildningar, med lite äldre sökande, är reservplacering i urvalsgruppen BII – med sökande som kompletterat sina betyg efter gymnasiet – betydligt vanligare (figur 55).

Figur 55.

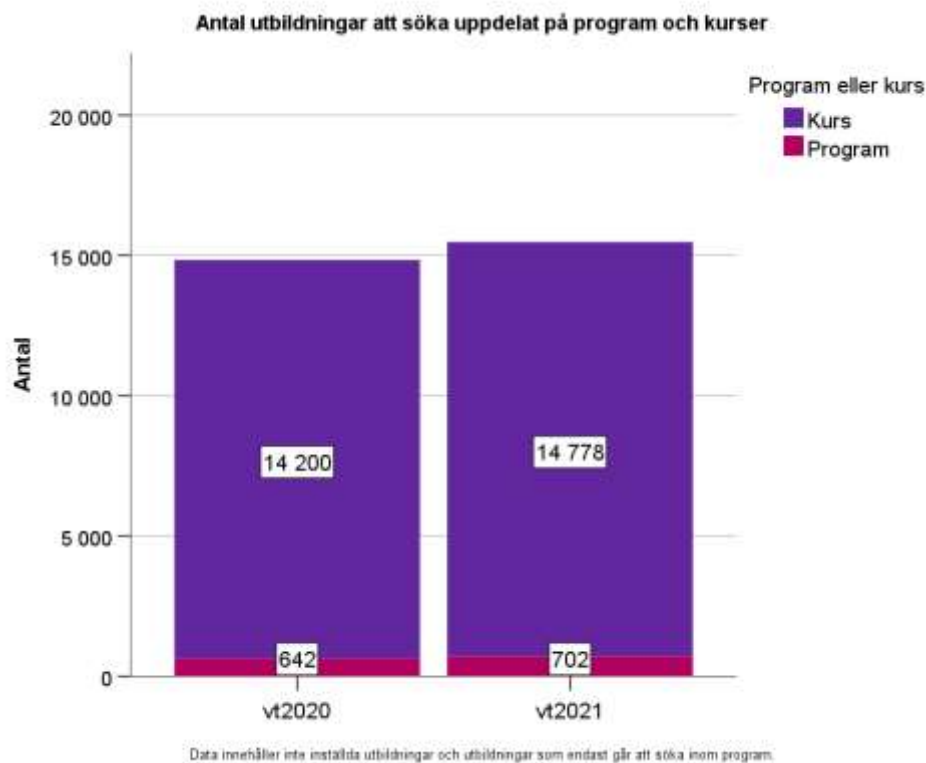

Utbildningsutbudet våren 2021

Kurser och program

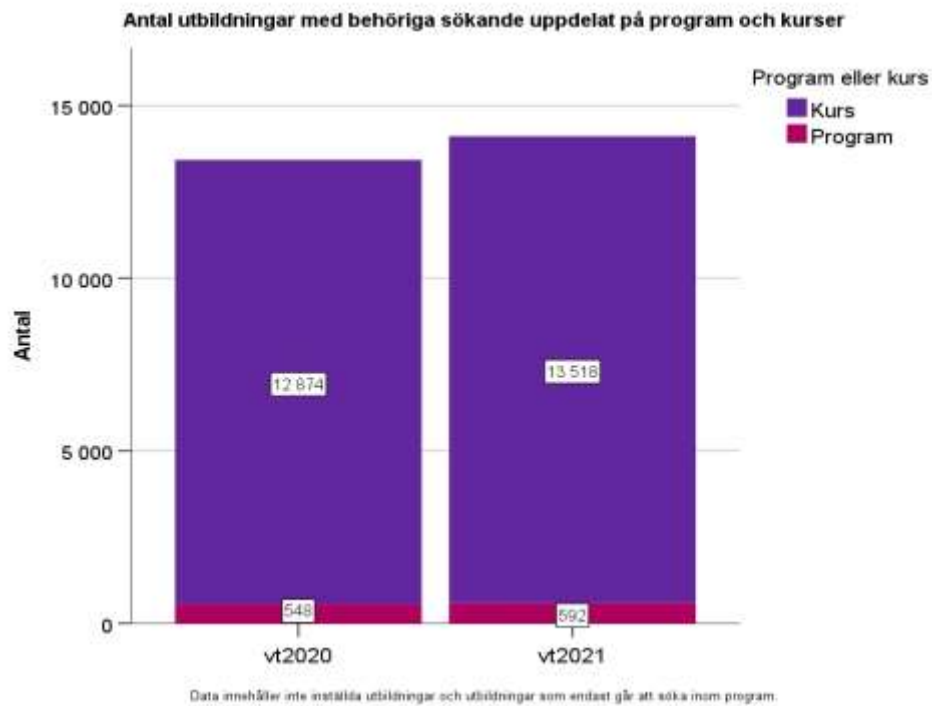
Antalet kurser och program att söka var totalt sett 4,3 procent fler vid det första urvalet vt 2021 i förhållande till det första urvalet vt 2020. Kurserna var 4,1 procent fler medan programmen var 9,3 procent fler. Kurser utgjorde nära 96 procent av alla utbildningar att söka vt 2021 (figur 56).

Figur 56.

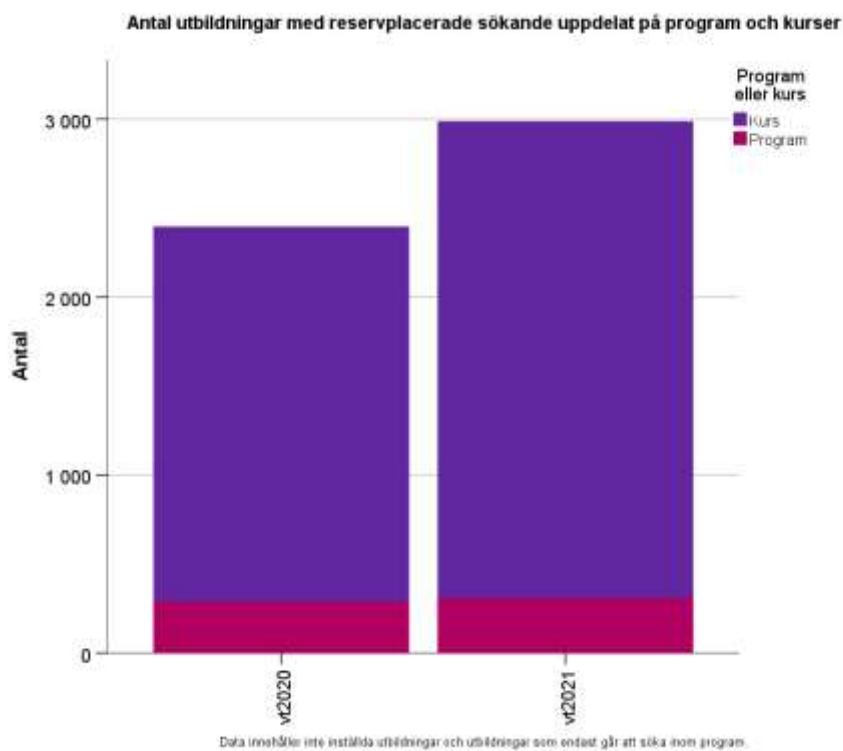
Även antalet kurser och program med behöriga sökande var totalt sett större vid första urvalet vt 2021 i förhållande till första urvalet vt 2020, plus 5,1 procent. Kurserna var 5 procent fler medan programmen var 8 procent fler (figur 57).

Figur 57.

När det gäller antalet kurser där det råder konkurrens om platserna vid det första urvalet var de 27,1 procent fler vt 2021 jämfört med vt 2020. För programmen var de 7,3 procent fler (figur 58).

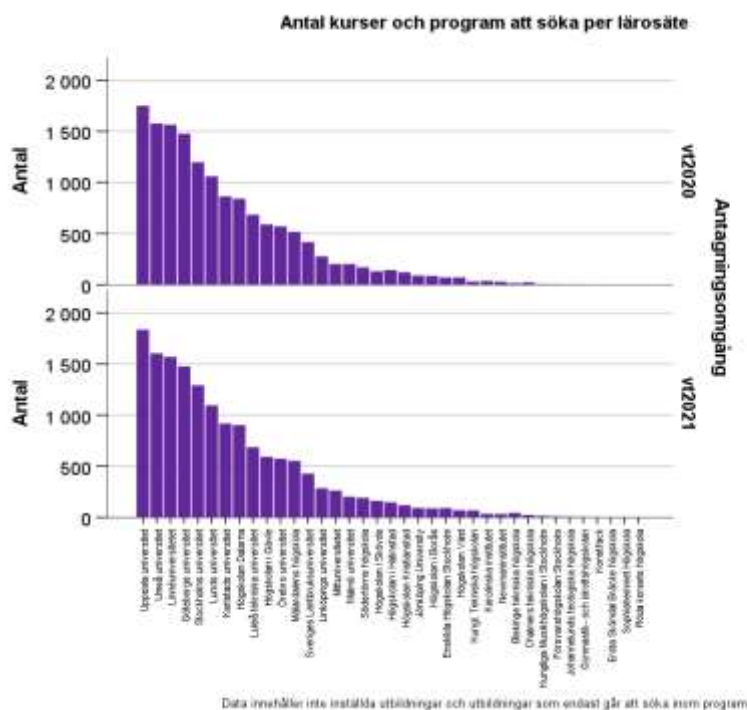
Figur 58.

Kurser och program per lärosäte

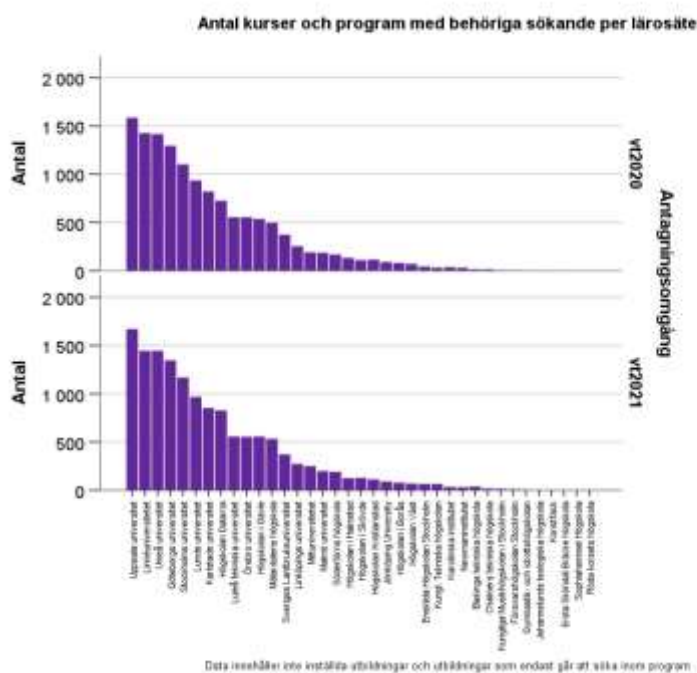
Det är Uppsala universitet, Umeå universitet, Linnéuniversitetet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Lunds universitet som har det största antalet program och kurser att söka vt 2021. I faktiska tal är det Stockholms universitet som ökat sitt utbud av kurser och program mest och Högskolan Kristianstad som minskat utbudet mest, jämfört med vid första urval vt 2020 (figur 59).

Figur 59.

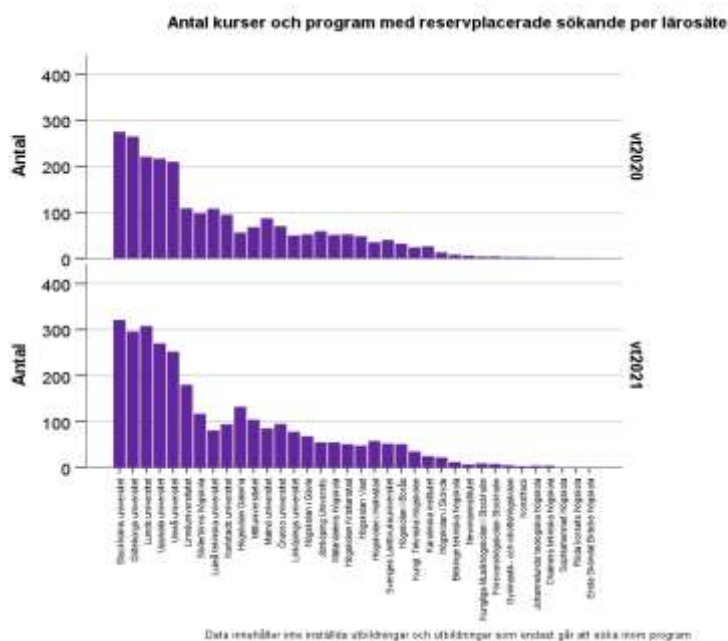
Det är också Uppsala universitet, Linnéuniversitetet, Umeå universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Lunds universitet som har det största antalet program och kurser med behöriga sökande vt 2021. I faktiska tal är det Högskolan Dalarna som har den största ökningen av kurser och program med behöriga sökande och Högskolan Halmstad som har den största minskningen, jämfört med första urval vt 2020 (figur 60).

Figur 60.

Det är Stockholms universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Uppsala universitet, Umeå universitet och Linnéuniversitetet som har det största antalet program och kurser där det råder konkurrens om platserna vt 2021. I faktiska tal är det Luleå tekniska universitet som har den största minskningen av kurser och program där det råder konkurrens om platserna och Lunds universitet som har den största ökningen, jämfört med första urval vt 2020 (figur 61).

Figur 61.

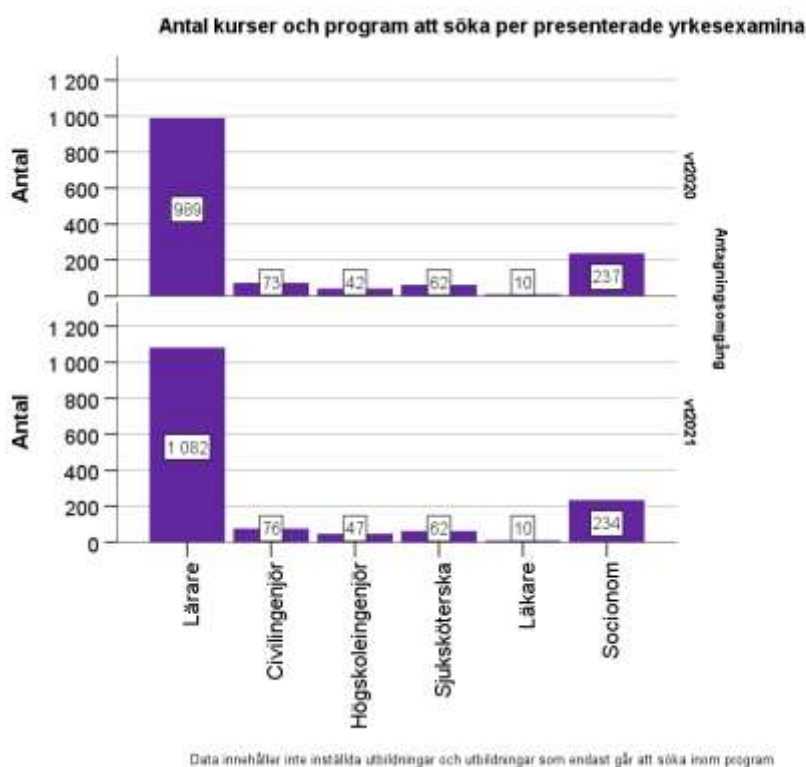

Kurser och program per sex grupper av yrkesutbildningar

Här redovisas antalet program och kurser inom några större utbildningar som leder till yrkesexamen. Först redovisas utbudet av program och kurser, därefter program och kurser med behöriga sökande och sist program och kurser där det råder konkurrens.

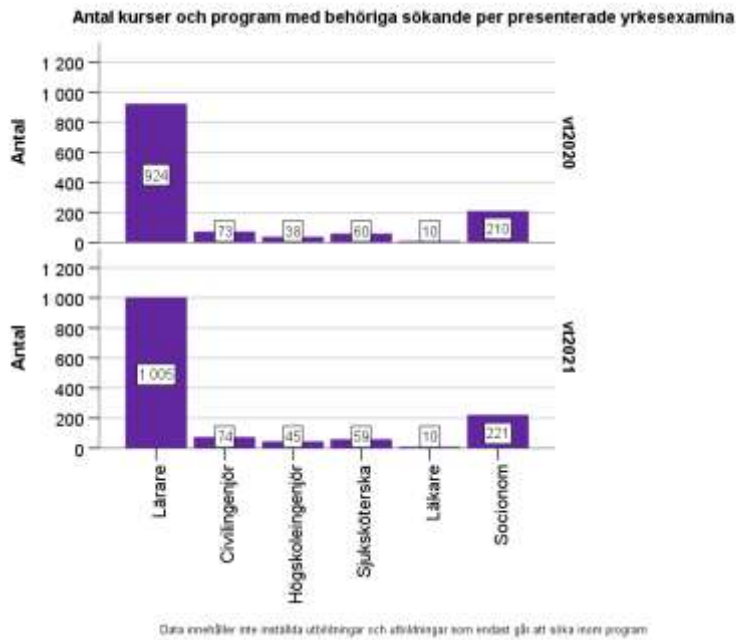
Samtliga redovisade utbildningar som leder till yrkesexamen är fler eller nära nog lika många vt 2021 jämfört med vt 2020. Störst procentuell ökning hade högskoleingenjörutbildningar, 11,9 procent fler, och lärarutbildningar, 9,4 procent fler än vt 2020. I faktiska tal är ökningen störst för lärarutbildningar, som har 93 fler utbildningar att söka, samt högskoleingenjör- och civilingenjörutbildningar, som ökade med 5 respektive 3 program och kurser. Det fanns 3 socionomutbildningar färre att söka vt 2021 än vt 2020 (figur 62).

Figur 62.

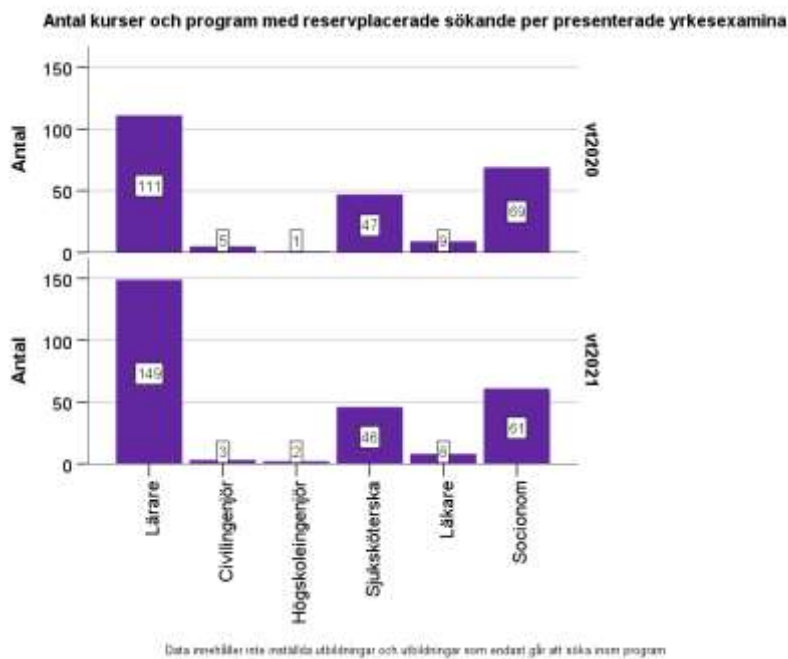
Trenden är densamma även för program och kurser med behöriga sökande vid första urvalet vt 2021. Relativt sett är ökningen störst för utbildningar mot lärare- och högskoleingenjörsexamen, plus 8,8 respektive 18,4 procent (figur 63).

Figur 63.

När det gäller antal program och kurser där det råder konkurrens vid första urvalet är bilden vt 2021 annorlunda än vt 2020. Det är färre utbildningar med reservplacerade till samtliga grupper av utbildningar förutom till lärare och högskoleingenjör. Minskningarna är antalsmässigt små (figur 64).

Figur 64.

Bilaga 1: Begrepp

Här nedan definieras begrepp som är centrala för att i sin helhet förstå antagningsstatistiken som rapporten presenterar. Begreppen är listade i alfabetisk ordning.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagna.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till sökt utbildning benämns behöriga. Det avser både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval. En sökande kan antas till fler utbildningar än sitt förstahandsval. Totalt kan en sökande antas till 45 högskolepoäng. Om en sökande anmält sig till en 15-poängs-kurs som sitt förstahandsval och ett program, 30 poäng, som sitt andrahandsval är i realiteten både kursen och programmet ett förstahandsval eftersom den sökande kan antas till båda. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan antas till utbildningar om max 45 högskolepoäng per termin. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och blivit reservplacerad svara ja för att behålla sin plats. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar på sammanlagt 210 högskolepoäng. Sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng kan stå som reserv för max 165 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande, där alltså söktrycket är större än antalet tillgängliga platser. Det är högskolan som avgör i vilket läge (före urval, efter första eller andra urvalet) det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning. Antalet utbildningar med konkurrens kan därför vara högre efter andra urvalet än efter första.

Kurs

En kurs är en högskoleutbildning med avgränsad omfattning, fastställd av varje lärosäte. Universitetet eller högskolan som erbjuder kursen tilldelar studenten ett kursbevis efter avslutad kurs. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående. En kurs är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är ett program. Tidigare användes begrepp som grundkurs, fördjupningskurs, fortsättningskurs eller påbyggnadskurs för kurser inom grundläggande högskoleutbildning.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar hanteras av UHR på uppdrag av lärosätena. Begreppet omfattar antagningsomgångarna nationell hösttermin (HT), nationell vårtermin (VT), nationell sommartermin (ST), antagningsomgång för mastersutbildningar hösttermin (MASTERHT), internationella kurser hösttermin (IKHT), antagningsomgång för mastersutbildningar vårtermin (MASTERVT) samt internationella kurser vårtermin (IKVT).

I masteromgångarna ingår master- och magisterutbildningar, och i internationella kursomgångarna ingår kurser på grundläggande samt avancerad nivå. Undervisningen sker vanligen på engelska.

Program

Ett program är en kombination av kurser, fastställda av varje lärosäte. Varje program är avsett att leda till en generell examen eller yrkesexamen på grundnivå eller avancerad nivå. Många lärosäten har valt ett upplägg där antagna studenter till ett program inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra lärosäten har valt ett upplägg där antagna studenter till ett program är garanterade en plats på de kurser som ingår, men där de ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången. För övriga lärosäten ingår endast den initiala antagningen till program, därefter sköter de själva all antagning inom programmen.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningssdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Högskolorna har möjlighet att låta sökalternativ vara öppna för anmälan efter sista anmälningssdag. En sen anmälan avser den som anmält sig efter sista anmälningssdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan uppstår också när sökande kompletterar sina meriter efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehöriga i första urvalet kan

efter kompletteringar bedömas som behöriga i andra urvalet, även om deras anmälan då räknas som sen anmälan.

En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska bli antagen är att det finns lediga platser till sökalternativet kvar efter det att sökande som anmält sig i tid har erbjudits plats.

Sista anmälningsdag

Den dag anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt till exempel till lärar- och förskolläraryr utbildningar, oavsett om det är deras förstahandsval eller ej, behöriga eller ej.

Urvalsgrupp

När det är fler behöriga sökande än det finns platser till en utbildning, fördelas platserna genom urval. Vilken studiebakgrund den sökande har och om den sökande gjort högskoleprovet avgör i vilken urvalsgrupp hon/han konkurrerar. En sökande kan delta i mer än en urvalsgrupp. I rapporten redovisas två betygsurvalsgrupper – BI som baseras på gymnasiebetyg och BII som baseras på gymnasiebetyg med kompletteringar. Därutöver redovisas den urvalsgrupp som baseras på resultat på högskoleprovet, HP.

Bilaga 2: Beskrivning av de data som analyserats

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och därmed är även statistiken komplex. Populationerna är föränderliga, och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. Man kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, och inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet – det sker efteranmälningar och reservantagning till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en förenklad bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas de statistiska uppgifterna hämtas.

Det som presenteras i denna rapport är baserat på data som finns i en statistikdatabas. Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras via Universitets- och högskolerådet. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urvalet och andra urvalet. Detta sker för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.